

अपिहिमाल गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
खण्डेश्वरी, दार्चूला

मिति : २०७८/०२/२८

मन्तव्य

स्थानीय तह निर्धारण तथा सिफारिस आयोगको २०७३ साल को सिफारिसका आधारमा नेपाल सरकारले मुलुक भरी ७५३ तह घोषणा गरेको थियो । लामो समय सम्म निर्वाचित जन प्रतिनिधि विहिन भई संचालनमा रहेका स्थानीय निकायहरूको पुर्न संरचना सँगै स्थानीय तहको निर्वाचन समेत सम्पन्न भैसकेको छ ।

२०७४ असार १४ गो सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचनबाट गाउँपालिकाको अध्यक्षमा मलाई निर्वाचित गरी गाउँपालिकाको विकास निर्माणको अभिरा सुम्पने सम्पूर्ण गाउँबासी आमा, बुबा, दाजु भाई तथा दिदी, बहिनीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । निर्वाचित भएको चार महिना नवित्दै गाउँपालिकाको समग्र विकासको योजना निर्माण गर्न सहायक सिद्ध हुने गरी गाउँपालिका प्रोफाइल प्रकाशनको कार्य अगाडि बढाउदै समृद्ध अपिहिमालको परिकल्पनाका सहित अध्यावधिक प्रोफाइल प्रकाशन गरेको छौं ।

गाउँपालिका र यस गाउँपालिकामा कार्य गर्ने विभिन्न विकास साभेदारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूले यसको सहयोगमा गाउँबासीका तमामले अपेक्षा पूरा गर्ने गरी योजना निर्माणमा यो प्राफाइल सहयोगी बन्ने कुरामा म विश्वस्त छु । साथै यो कार्य गर्न प्रोत्साहन तथा सहयोग गर्न सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरू र प्राविधिक सहयोग गर्ने सबैलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । आगामी निदमा यो प्राफाइल अध्यावधिक गर्दै समेत लगिने छ । साथै अब निर्माण हुने गाउँ योजनामा आ आफ्नो क्षेत्रबाट हामीलाई सहयोग र सल्लाहका लागि यहाँ स्थित राजनितिक दलहरू सरकारी तथा गैर सरकारी कार्यालयहरू, पत्रकार तथा आम गाउँबासीहरूलाई अनुरोध समेत गर्दछु । धन्यवाद ।

.....

(धर्मान्द सिंह मन्थाल)

प्रमुख

अपिहिमाल गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
खण्डेश्वरी, दार्चूला

अपिहिमाल गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
खण्डेश्वरी, दार्चुला

मिति : २०७८/०२/२८

मन्तव्य

स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा निर्देशिका २०७४ अनुरूप गाउँपालिकाको वस्तुगत स्थिति विवरण तयार गरी सोही अनुसार गाउँपालिकाको विकास योजना निर्माण गर्ने व्यवस्था अनुरूप अपिहिमाल गाउँपालिकाले गाउँपालिका पार्श्वचित्र तयार गरी प्रकाशन गर्न पाउदा खुशी लागेको छ । गाउँपालिकाको वर्तमान अवस्था विश्लेषण गरी कयहाको प्राकृतिक श्रोत कतथा मानवीय श्रोतको अवस्था जानकारी हुनेछ । यसरी यस पार्श्वचित्रले गाउँपालिका क्षेत्रको समग्र विकासको सहयोग प्याउने कुरा निश्चित छ ।

यस गाउँपालिकाको निर्णयमा जनप्रतिनिधिहरु, स्थानीय राजनितिक पार्टी, नागरिक समाज, विषयगत कार्यालय, शिक्षक तथा स्थानीय बुद्धिजीवीको सामुहिक प्रयासमा यस गाउँपालिकाको वस्तुगत स्थिति विवरण तयार भएको छ । यस कार्यमा प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष सहयोग गर्ने सम्पूर्ण संस्था, व्यक्ति र अपिहिमाल गाउँपालिकाका समुदाय, वडा अध्यक्ष ज्यूहरु, वडा सदस्य, समाजसेवी, नागरिक समाज एवं राजनितिक दलका प्रतिनिधिहरुलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै यस वस्तुगत स्थिति विवरणलाई तयार गर्न सम्पूर्ण प्राविधिक सहयोग गर्न सबै सहयोगी मनहरुलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद !

.....
(उर्मिला बोहरा)
उप प्रमुख
अपिहिमाल गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
खण्डेश्वरी, दार्चुला

अपिहिमाल गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
खण्डेश्वरी, दार्चुला

मिति : २०७८/०२/२८

प्रकाशकीय

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक मुलुक नेपालको संविधान २०७२ कार्यान्वयनका क्रममा नेपालमा शुरुमा ७४४ र पछि थप गरेका जम्मा ७५३ वटा स्थानीय तहको निर्धारण गरी पहिलो पटक स्थानीय तहको निर्वाचनबाट जनप्रतिनिधि निर्वाचित भैसकेको सन्दर्भमा नयाँ संरचना, समायोजित भुगोल, नयाँ जनचाहना तथा व्यवस्थित विकासको आवश्यकतालाई मध्य नजर गरी स्थानीय तह सञ्चालनको अविभारा नवगठित स्थानीयतह (सरकार) को काँधमा आईलागेको छ । यो जिम्मेवारीलाई आत्मासाथ गर्दै अपिहिमाल गाउँपालिकाले केही नविन तथा अपरिहार्य कार्यको थालनी जनप्रतिनिधिहरुको आगमन सँगै शुरु गरेको छ । जस मध्ये गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरणलाई सलने गरिन्छ ।

२०७४ भाद्र बाट विवरण तयारी को कार्य शुरु गरेको यस गाउँपालिकाको विचमा प्रदेश र संघको निर्वाचनका कारण केही विलम्ब भए पनि वडाहरुको कर्मचारीको विशेष सहयोग प्राविधिक सहयोगमा यो कार्य सम्पन्न भई प्रकाशन गर्न गैरहेका छौ । यस विवरणबाट स्थानीय समुदाय, विकासे साभेदारी तथा अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरुले यस गाउँपालिकामा कार्य गर्दा आधार निर्माण गर्ने कुरा विश्वस्त छु ।

यो महत्वपूर्ण कार्यमा दिनरात खट्नु हुने गाउँपालिका कर्मचारी साथीहरु र सम्बद्ध कर्मचारीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहान्छु । आगामी दिनमा यो प्रोफाईल अध्यावधिकका लागि समेत सम्बन्धित सबैबाट सहयोगको अपेक्षा सहित धन्यवाद ।

.....
(लक्षमण सिंह धामी)
कार्यकारी अधिकृत
अपिहिमाल गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
खण्डेश्वरी, दार्चुला

१. पार्श्वचित्र

१.१ नेपालको नक्सा

१.२ दार्चुला जिल्लाको नक्सा

१.३ अपिहिमाल गाउँपालिकाको प्रशासनिक नक्सा

१.४ अपिहिमाल गाउँपालिकाको स्रोत नक्सा

१. भूमिका

१.१ पृष्ठभूमि

अपिहिमाल गाउँपालिका दार्चुला जिल्लाको उत्तर पूर्वमा पर्दछ । यो गाउँपालिका भौगोलिक रूपमा दार्चुला जिल्लाका अन्य स्थानीय तह भन्दा दुर्गम र विकट उच्च हिमाली तर प्रशस्त सम्भावना बोकेको प्राकृतिक स्रोत साधनले भरीपूर्ण गाउँपालिका हो । यस गाउँपालिकाको विकास तथा सुन्दर एवं उज्वल भविष्यका लागि मार्ग चित्र तयार गर्न सामाजिक अगुवा, राजनितिक कर्मी, समाजसेवी, सरकारी तथा गैर सरकारी निकाय, सहयोगी संस्थाहरु लगायत गाउँ कार्यपालिकाको सोचलाई मार्ग दर्शन गर्ने उद्देश्यले यो पार्श्वचित्र सहितको श्रोत तथा सम्भाव्यता अध्ययन गरिएको हो । अध्ययनको आधारमा स्थानीय चाहना र क्षमताको तुलनात्मक अध्ययन तथा सो को विश्लेषण नगरी गाउँको समग्र सम्भव छैन । तसर्थ यस गाउँको सामाजिक, आर्थिक प्राकृतिक श्रोत पहिचान र सम्भाव्यताको बारेमा एकिन गर्न यो सर्वेक्षणको आवश्यकता रहेको थियो । गाउँपालिकाको एकिकृत विकासको नक्शांकन गर्नको लागि पनि यस्ता अध्ययन अनुसन्धानको आवश्यकता रहेको छ ।

१.२ अध्ययनका क्रममा अपनाईएका विधिहरु :

यस अध्ययनले लक्ष्य अनुरूपको तथ्यांक संकलनका लागि निम्न अनुसारको विधिहरु अध्ययनका क्रममा अपनाईएको थियो ।

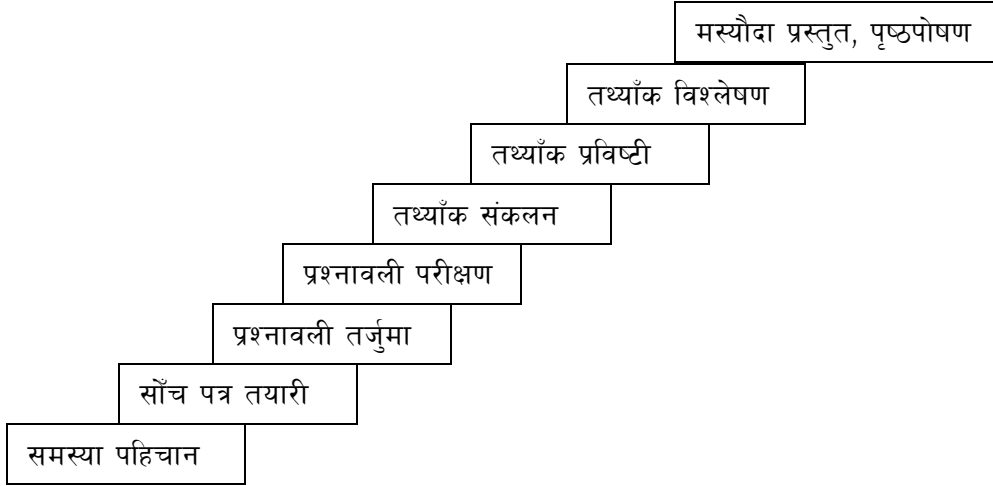
- स्थलगत अवलोकन
- अभिमुखीकरण
- सामाजिक नक्शांकन
- समुह छलफल
- संगठित तथा अर्धसंगठित अन्तरवार्ता
- सम्पूर्ण घरधुरीको आधारभुत सर्वेक्षण
- संस्थागत सर्वेक्षण ।

१.३ प्रतिवेदनको उपयोग विधि :

यस प्रतिवेदनले अपिहिमाल गाउँपालिका बहुआयामिक सुचना प्रदान गर्ने भएकाले यस गाउँपालिकामा कार्य गर्ने सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरुलाई आ-आफ्नो क्षेत्र अनुसारको सुचना प्राप्त गर्न सकिने छ । उपलब्ध सुचनाको आधारमा कार्य योजना निर्माण गर्न, लक्षित व्यक्ति, समुह, समुदायका लागि क्रियाकलापहरु पहिचान गर्न सहजिकरण गर्ने छ । सन्तुलित विकास गर्न यस गाउँपालिका समाजसेवी तथा राजनितिक कार्यकर्ताहरुलाई पथ प्रदर्शन गर्न सहयोग गर्ने छ । गाउँपालिकाको वार्षिक वा आवधिक योजना तर्जुमा गर्न सहयोगी बन्ने छ । साथै वार्षिक रूपमा प्रगति समिक्षा गर्ने बेलामा समेत प्रस्थान विन्दु भूमिका निर्वाह गरी मुल्यांकन गर्न सहयोग गर्ने छ ।

१.४ प्रतिवेदन तयारीका लागि आवश्यक प्रक्रियाहरू :

यो प्रतिवेदन तयार गर्न तलका आवश्यक प्रक्रियाहरूका आधारमा प्रारम्भिक तथ्यांक संकलन गरी यसको विश्लेषण गरेर प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

१.५ प्रतिवेदनको सिमाहरू :

यो प्रतिवेदन प्रारम्भिक तथ्यांकमा आधारित छ । यसका लागि कुनै किसिमको सेकेन्डरी तथ्यांकको स्रोत प्रयोग गरिएको छैन । यसको लागि गाउँपालिकाको सहयोगमा गाउँपालिकाको प्रत्येक वडाको सर्वेकर्ताहरूको परिचालन गरेको थियो । गाउँपालिका भरीको सम्पूर्ण घरपरिवार लगायत संघ संस्थाहरूको प्रत्येक सर्वेक्षण गरिएको थियो । यो प्रतिवेदन सम्बन्धित विज्ञहरूले विश्लेषण गरेको हो । यो प्रतिवेदन गाउँ कार्यपालिकाबाट अनुमोदन भई आधिकारिक मान्यता प्राप्त छ । यस प्रतिवेदनले वर्तमान अवस्थाको मात्र व्याख्या गरेको छ । यस प्रतिवेदनलाई व्याख्या गर्ने सम्पूर्ण अधिकार गाउँ कार्यपालिकामा निहित छ । यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएका सुचनाहरू गाउँ कार्यपालिकाको मञ्जुरी वेगर कसैले प्रयोग गर्न पाउने छैन । यो गाउँपालिकाको सम्पति हो । यस प्रतिवेदनलाई समय सुहाउदो र निरन्तर उपलब्धि मुलक बनाई राख्नका लागि कम्तिमा ३ वर्षको अन्तरालमा अध्यावधि गरिनेछ ।

विषय सूची	पेज नं.
खण्ड क : परिचय	
१. गाउँपालिकाको सामान्य परिचय	
१.१ ऐतिहासिक पृष्ठभूमी	
१.२ नामाकरण	
१.३ भौगोलिक अवस्थिति	
१.४ क्षेत्रफल	
१.५ भौगोलिक स्वरूप	
२. स्थिति विश्लेषण	
२.१ प्राकृतिक स्रोत, कृषि, वन, वातावरण र खाद्य सुरक्षा	
२.२ शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरफाई	
२.३ भौतिक तथा सामाजिक पूर्वाधार	
२.४ जलश्रोत, विद्युत, नवीकरणीय उर्जा र सञ्चार	
२.५ खोने पानी स्रोतको विवरण	
२.६ सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक अवस्था	
खण्ड ख : जनसंख्या विवरण	
१.१ उमेर सम्बन्धि विवरण	
१.२ धर्मका आधारमा जनसंख्या विवरण	
१.३ व्यक्तिगत घटनाविवरण (प्रत्येक वर्षको चैत्र मसान्त सम्म दर्ता भएकाविवरण अनुसार)	
१.४ बालविवाहको अवस्था	
१.५ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम विवरण (गत आ.व.को १ वर्षको विवरण लिने) रकम रु.हजारमा	
१.६ वडा अनुसार घरधुरी र जनसंख्या	
१.७ जातिगत जनसंख्याको अवस्था	
१.८ मातृ भाषाको आधारमा जनसंख्याको अवस्था	
खण्ड ग: आर्थिक विकास स्थिति विवरण	
२.१ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण (संक्षिप्त विवरण)	
२.२ सिंचाई सुविधाको उपलब्धता	
२.३ आधुनिक पशुपालन (फार्म) सम्बन्धी विवरण	
२.४ कृषि तथा पशुसेवासंग सम्बन्धित मानव संसाधन (संख्या)	
२.५ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण (संख्या)	
२.६ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण	
२.७ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण (उद्योग तथा पर्यटन)	
२.८ व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, मासु, तरकारी, फलफुल आदी)	
२.९ धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण	
२.१० होटेल, रिसोर्ट, रेष्टुरेण्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण	
२.११ पेशामा संगलन विवरण	
२.१२ खाद्यान्नको अवस्था सम्बन्धि विवरण	
खण्ड घ: सामाजिक विकास	
३.१. शैक्षिक तथा मानव संसाधन	
३.१.१ विद्यालयको भौतिक अवस्था	

३.१.२ तहगत रुपमा विद्यालय (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा) तथा विद्यार्थी संख्या	
३.१.३ शिक्षक विवरण	
३.१.४ भर्ना दर, निरन्तरता दर, शिकाई उपलब्धी दर	
३.१.५ विद्यार्थी उत्तिर्ण दर	
३.१.६ शैक्षिक स्तरको विवरण	
३.१.७ विद्यालय जान छोड्नेहरु	
३.१.८ विद्यालयमा भर्ना नभएका बालबालिका सम्बन्धि विवरण	
३.१.९ शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण	
३.१.१० बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण	
३.१.११ छात्रवृत्ती तथा लक्षित सुविधाको विवरण	
३.१.१२ जातिगत आधारमा शैक्षिकको विवरण	
३.१.१३ युवारोजगारी सम्बन्धि विवरण	
३.१.१४ साक्षरता	
३.१.१५ बालमजदुर सम्बन्धि विवरण	
३.१.१६ लैगिक समानता र विकास	
३.२ स्वास्थ्य तथा पोषण विवरण	
३.२.१ स्वास्थ्य संस्था विवरण	
३.२.२ चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण	
३.२.३ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण	
३.२.४ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण	
३.२.५ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण	
३.२.६ गाउँपालिका/नगरपालिका भित्रमा देखा परेका प्रमुख रोग र तिनको उपचारसम्बन्धी विवरण	
३.२.७ परिवार नियोजनको अवस्था	
३.२.८ उपचारका लागि सबै भन्दा पहिला सेवा प्राप्त गर्न जाने परिवारको विवरण	
३.२.९ स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था	
३.३ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन	
३.३.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जनस्थल सम्बन्धी विवरण	
३.३.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण	
३.३.३ मुख्य चाड, पर्व तथा मेला जात्रा सम्बन्धी विवरण	
खण्ड ड : भौतिक पूर्वाधार स्थिति विवरण	
४.१ सडक मार्ग	
४.२ पैदल मार्ग	
४.३ पुल तथा पुलेसा	
४.४ सरकारी भवन	
४.५ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन	
४.६ शौचालय र प्रकार	
४.७ चुल्होको प्रकार	
४.८ वत्तीको स्रोत	
४.९ संचारका साधनको विवरण	

खण्ड च : वन, जैविक विविधता तथा वातावरण	
५.१ वनको विवरण	
५.२ जडिबुटीको विवरण	
५.३ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र	
५.४ चरन क्षेत्र	
५.५ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन	
५.५.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा वसोवास गरेका परिवार विवरण	
५.५.२ विपदबाट मानवीय क्षती	
५.५.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय(महिना उल्लेख गर्नुहोस्)	
५.५.४ विपदको असरविवरण	
५.५.५ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार (गत १ वर्षको असरको आधारमा)	
५.५.६ संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल) खण्ड	
५.५.७ खानेपानी स्रोतको विवरण	
खण्ड छ : संस्थागत विकास विवरण	
६.१ गाउँपालिका/नगरपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु	
६.२ समुदायमा आधारित संस्था विवरण	
६.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण	
६.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण	
६.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण	
६.२.४ कृषक तथा उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण	
६.२.५ बाणिज्य बैक, विकास बैक, वित्तीय संस्था, लघु वित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण	
६.२.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण	
६.२.७ गाउँपालिकाको आय विवरण	
७. फरक क्षमता (अपाङ्गता) को विवरण	
८. विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी सम्बन्धि विवरण :	
९. गाउँपालिका आफैले बनाएको नियम विनियमहरुको विवरण :	
१०. गाउँपालिकाका विकास सम्भावनाहरु (कृषि, जलविद्युत, पर्यटन, उद्योग आदि)	
११. रोजगारी अवसर बढ्ने क्षेत्रहरु	
१२. गाउँपालिकाको खुवि, कमजोरी, अवसर र चुनौतिको विश्लेषण	

खण्ड क : परिचय

१. गाउँपालिकाको सामान्य परिचय

१.१ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

स्थानीय तह निर्धारण तथा सिफारिस आयोगको २०७३ सालको सिफारिसका आधारमा नेपाल सरकारले मुलुक भरि ७५३ तह घोषणा गर्दा अपिहिमाल गाउँपालिकालाई पनि साविकको खण्डेश्वरी, घुसा, सितोला र गुल्जरको केही वडा गाभेर ६ वटा वडामा विभाजन गरी आयोगको सिफारिसमा नेपाल सरकारले घोषणा गरेको थियो । साविकका खण्डेश्वरी, घुसा, सितोला र गुल्जरको तपसिलको वडाहरु समायोजन गरेर तपसिल अनुसार वडामा विभाजन गरिएको छ ।

वडा नं.	समावेश भएका साविक गा.वि.स.	साविक वडा नं.	कैफियत
१	घुसा	घुसा (१ देखि ३)	
२	घुसा	घुसा (४ देखि ९)	
३	खण्डेश्वरी	खण्डेश्वरी (१देखि ५)	
४	खण्डेश्वरी	खण्डेश्वरी (६ देखि ९)	
५	गुल्जर	गुल्जर (१)	
६	सितोला	सितोला (५ देखि ८)	

१.२ नामाकरण

अपिहिमाल गाउँपालिकाको नाम प्राकृतिक सम्पदाको रूपमा रहेको पश्चिम नेपालको अपी हिमालसँग जोडिएको छ । अपी हिमाल साविकको गा.वि.स. घुसा र खण्डेश्वरी गाविसको सिमाना छेउमा अवस्थित रहेको छ । यस अपी हिमालको फेदमा चमलीया नदीको मुहान रहेको छ । जुन धार्मिक कुरासँ जोडिएको छ । अपी हिमाल पश्चिम नेपालको सबै भन्दा अग्लो र सुन्दर हिमालको रूपमा प्रसिद्ध रहेको छ । फेदमा अति नै सुन्दर समथर भु-भाग रहेको मैदान दुर्गमता र विकृताको कारण यो हिमालको प्रसिद्धता खासै भएको छैन । यस वरपरको अन्य प्राकृतिक सुन्दरता अति नै मनमोहक छ । अपी प्रकृतिको देन हो तर यसलाई विश्व सामु चिनाउन सकिएको छैन यसलाई सबै सामु परिचित गराउनको निम्ति यस गाउँपालिकाको नाम अपिहिमाल गाउँपालिका नामाकरण गरिएको हो ।

१.३ भौगोलिक अवस्थिति

दार्चुला जिल्लामा रहेको ९ वटा स्थानीय तहहरु मध्य अपिहिमाल गाउँपालिका दुर्गम र भौगोलिक रूपमा विकट गाउँपालिका हो । यस गाउँपालिकाको सिमाना पूर्वमा बझाङ जिल्लाको काडाँ गाउँपालिका, मार्मा र नौगाड गाउँपालिका, पश्चिममा दुहु गाउँपालिका, उत्तरमा व्याँस गाउँपालिका र दक्षिणमा बझाङ जिल्लासँग जोडिएको छ । यस गाउँपालिकाको समुद्र सतह देखि १५०० मिटर देखि २५०० मिटर सम्म फैलिएको छ । यस गाउँपालिकाको अधिकांश भागहरु उच्च पहाडी र उच्च हिमाली क्षेत्र भित्र पर्दछ । यो गाउँपालिका ८०°५१' देशान्तर पूर्व र २९°४८' अक्षांश उत्तरमा अवस्थित रहेको छ ।

१.४ क्षेत्रफल

६१३.१५ वर्ग किलो मिटर क्षेत्रफलमा यो गाउँपालिका फैलिएको छ ।

१.५ भौगोलिक स्वरूप

यस गाउँपालिकाको अधिकांश भु भाग उच्च पहाडी र हिमाली क्षेत्रमा पर्दछ । यस गाउँपालिकाको अधिकांश भागहरु भिरालो तथा चट्टानी भु भाग रहेको छ । यस गाउँपालिकाको मध्य भागमा चौलानी नदी ठुलो नदीको रूपमा बगिरहेको छ । यस क्षेत्रमा नदी किनारको भाग तराईको हावापानी मौसम जस्तै रहेको छ भने यसको छेउछाउमा उच्च पहाडी भागमा ठण्डा समषिपोषण, लेकाली र हिमाली हावापानी रहेको छ । विशेष गरेर भिरालो डाडाँपाखाँ यस गाउँपालिकाको विशेषताको रूपमा रहेको छ । वन जंगल, नदी नाला र बुट्यान क्षेत्रहरु यस गाउँपालिकाको हिमालको तल्लो भेगमा रहेको छ ।

२. स्थिति विश्लेषण

अपिहिमाल गाउँपालिका जनसंख्याको आधारमा थोरै छ तर पनि विविधता नै रहेको छ । जातीय रूपमा ठेकरे, धामी, रोकाया, बोहरा, मन्याल, अट्याल, जागरी, ठगुन्ना, महता, लोथ्याल, कार्की, बुढाथोकी, औरे, जोसी, वि.क लगायत करिब १५ जात जातिहरुको बसोबास रहेको छ । यस गाउँपालिकाको आफ्नै खालको भाषा रहेको थियो जुन क्षेत्रेली भाषा भनेर चिन्थ्यो । यस

गाउँपालिकामा क्षेत्री जातजातिको मानिसको बसोबासको बाहुल्यता रहेकोछ । युवा देखि वृद्धा सम्मको जनसंख्याको स्थिति हेर्दा खेरी युवा उमेरको जनसंख्याको बाहुल्यता रहेको छ । यस क्षेत्रकमे आदिवासिको रुपमा अटयाल र औरै जाति हुन भने ब्राह्मण जातिको परिवार संख्या न्युन रहेको छ ।

२.१ प्राकृतिक स्रोत, कृषि, वन, वातावरण र खाद्य सुरक्षा

अपिहिमाल गाउँपालिका प्राकृतिक रुपमा विविधताले भरी पुर्ण रहेको छ । प्रकृतिको देनको रुपमा रहेको नदी नाला, वनजंगल, डाडाँ पाखाँ र हिमाल यस ठाउँको प्रमुख विशेषता रुपमा रहेको छ । मानिसको लागि यी ठाउँहरु वरदान एवं गौरवका रुपमा सावित भएका छन् । अपी हिमाल पर्यटकीय दृष्टिले अति नै महत्वपुर्ण रहेको छ । नाम्पा, कपिल हिमाल, जेठी बहुरानी जस्ता हिमाल यस क्षेत्रका प्रसिद्ध हिमालको रुपमा रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको कृषि बाहेक ज्याला दारी, जडीबुटी संकलन, तथा मौसमी रोजगार, व्यापार व्यवसाय, जागिर तथा अन्य सापटीबाट जीविकोपार्जन गरेको पाइएको छ ।

यहाँको वन पाखाँहरुमा विभिन्न प्रकारका बहुमुल्य जडीबुटीहरु रहेका छन् जो जस्को संकलन नै यस क्षेत्रका बासिन्दाहरुको प्रमुख आधार रहेको छ । वातावरणीय रुपमा एकदमै स्वच्छ हावापानी रहेको कारण यहाँको हरेक चिज मानव स्वास्थ्यको लागि फदायी एवं मानव बसोबासको लागि उपयुक्त रहेको छ । यस गाउँपालिकाको अधिकांश भाग भिरालो जमिन भएको कारण खेती पाती गर्नलाई आकाशे पानीमा निर्भर रहनु पर्ने भएको छ । सिचाँइको अभावको कारण धेरै किसिमका बाली नालीको उत्पादन भरपुर मात्रामा गर्न कनि भएको छ । जसको कारण यहाँको केही गाउँ बस्तीका मानिसको मात्र वर्ष भरी खानको लागि पुग्छ । अधिकांशको लागि केवल तीन महिना सम्मको लागि मात्र खान पुग्ने खाद्यान्न बालि उत्पादन गर्दै भइरहेका छ । जलवायू परिवर्तन र त्यसको असर न्युनीकरण गर्ने संस्थागत एवं विशेष कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

२.२ शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरफाई

शिक्षा मानव एवं भौतिक विकासको प्रमुख आधार हो । यस क्षेत्रको गुणस्तर सुधार विनाको विकास दिगो हुदैन । अपिहिमाल गाउँपालिका एक दुर्गम तथा विकट गाउँपालिका भएको कारण यस क्षेत्रमा शिक्षाको पहुँच भए पनि गुणस्तरीयतामा कमि रहेको छ । गाउँपालिका भरी एक मात्र विद्यालय १२ कक्षा सम्म सञ्चालनमा रहेको छ । जुन भौगोलिक रुपमा टाढा भएको कारण धेरै विद्यार्थी गाउँपालिका बाहिर अध्ययन गर्न गइरहेका छन् । अहिलेको अवस्थामा गाउँपालिकाले विद्यालयका आधारभुत आवश्यकतालाई परिपूर्ति गर्ने हरेक प्रयास गरेको छ । साक्षरताको दर धेरै भए पनि शिक्षित जनसंख्याको मात्रा नगन्य अवस्थामा रहेको छ । विद्यालयमा भवनहरु भए पनि बालमैत्री बनाइनु पर्ने देखिन्छ ।

गाउँपालिकामा लगभग अधिकांश जनसंख्यामा एकिकृत स्वास्थ्य सेवा पुगेकाले बाल मृत्युदर र मातृ मृत्यु दरमा कमी आएको देखिन्छ । अधिकांश आमा र शिशुले खोपको पुर्ण मात्रा प्राप्त गरेको देखिन्छ भने गाउँपालिकाबाट स्वास्थ्य सेवाको पहुँच औषत २ घण्टाको समयमा पुग्ने भए तापनि घरदैलो स्वास्थ्य सेवा पनि सञ्चालनमा रहेका छन् । अभै पनि स्वास्थ्य सेवामा तालिम प्राप्त स्वास्थ्य कर्मीबाट, औषधी, उपकरण, एवं भौतिक पुर्वाधार आलिको थप व्यवस्था गर्नु पर्ने देखिन्छ । स्वास्थ्य क्षेत्रको विकासको लागि थप विभिन्न प्रयासहरु भई रहेका छन् । जो यस पालिकाको लागि सकारात्मक पक्ष हा । विभिन्न विकट अवस्थामा स्वास्थ्य सेवा घर घर मै पुऱ्याएको छ ।

यस गाउँपालिकाको अधिकांश घरमा एक घर एक धारा अभियानले गर्दा करिब ९५ प्रतिशत घरधुरीले मुलको पानी घर घर मै पुऱ्याएका छन् । यसले गर्दा खानेपानीको समस्या बिगतको भन्दा धेरै टरी सकेको छ । अहिलेको अवस्थामा प्रत्येक घरमा शौचालय रहेको छ साथै गाउँपालिकाको सार्वजानिक ठाउँमा पानी र शौचालयहरु बन्ने क्रममा रहेका छन् । यसको साथै पुर्ण सरसफाई घोषणको लागि पनि थुप्रै प्रयासहरु भइरहेका छन् । त्यसका बापजुत अभै गाउँ घरमा पुर्ण सरसफाईको लागि थप प्रभावकारी कार्यक्रमहरु आवश्यक रहेको छ ।

२.३ भौतिक तथा सामाजिक पुर्वाधार

यस गाउँपालिकाको केन्द्र सम्म कच्ची सडक निमार्ण कार्य हुदैछ उक्त सडक अपिहिमाल गाउँपालिकाको क्षेत्रमा हाल एक कि.मि. पनि पर्दैन । दार्चुला जिल्लाको सदरमुकाम देखि करिब २५ कि.मि. पक्की र बैतडी जिल्ला हुदै कच्ची सडक मार्मा गाउँपालिका देखि करीगाडक सम्म पुगेको छ । प्रदेश सरकार र गाउँपालिकाको संयुक्त लगानीमा नेपाल कै धेरै खुडकिला भएको

सिद्धमकरिकोट पर्यटकीय पदमार्ग पालिका कै नमुना योजना निर्माण कार्य भईरहेको छ । यस्तै गरी अपि हिलो मुक्त कार्यक्रम अर्न्तगत अपिहिमल गाउँपालिकाका हिलाम्य बाटोहरु पिसिसि गरेर निर्माण कार्य सम्पन्न भएका छन् ।

गाउँपालिकाको आफ्नै दुई वटा भवनहरु निर्माण भएका छन् । जसबाट सर्वसाधारणहरुलाई सेवा प्रदान गरिने भएको छ । फेरी केही कोठाहरुको अपर्याप्त भएको कारण प्रशासनिक भवन निर्माण गर्ने योजना भएको छ । स्वास्थ्य सेवाको लागि नयाँ सुविधा सम्पन्न भवनहरु निर्माणको क्रममा रहेको छ । यस्तै अन्य विभिन्न शाखाहरु सञ्चालनको लागि अरु थप कोठाहरु आवश्यक देखिन्छ । सामुदायिक स्तरमा विभिन्न सामुदायिक आश्रयकतालाई मध्य नजर गरेर सामुदायिक भवनहरु धेरै जसो समुदायमा रहेको छ । २३ वटा विद्यालयहरुमा केही मात्र कोठाहरुको अभाव रहेको छ तर लगभग आधारभुत रुपमा कोठाहरु पुगेको छ । शिक्षाको गुणस्तरलाई मध्य नजर गर्दै पालिका भरी केही विद्यालयहरुमा भवनको सुविधाको लगायत नमुना उन्मुख घोषणा गरिएको छ थप योजना मागको आवश्यकता रहेको छ ।

२.४ जलश्रोत, विद्युत, नवीकरणीय उर्जा र सञ्चार

यस गाउँपालिकामा चमेलीय नदी प्रमुख नदीको रुपमा रहेको छ, यसका शाखाहरु कापू खोला, मकरीगाढ, मज्जे खोला आदि यसको शाखा नदीको रुपमा साना ठुला नदीहरु रहेका छन् । यस क्षेत्रमा १० मेघावाटको मकरीगाढ र १०० किलो वाटको दुई वटा जलविद्युत निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका छन् । ४ वटा लघु जल विद्युतहरु केही गाउँमा सुचारु रहेका छन् । जसले गर्दा यस क्षेत्रको जनताले उज्यालोको सुविधा पाएका छन् । अन्य धेरै जलविद्युत परियोजना सर्वेक्षण भएका छन् र छिट्टै निर्माण प्रक्रिया अघि बढ्ने छन् ।

यस गाउँपालिकाको धेरै जस्तो क्षेत्रहरुमा सोलार पावर नै प्रयोगमा आएको छ र अधिकांशले घरमा उज्यालोको निम्ति यही प्रयोग गरेको पाइन्छ । सोलार नै उज्यालोको उत्तम श्रोतको रुपमा प्रयोग भएको छ । पालिकाको सञ्चार सुविधाको लागि पनि विद्युतको रुपमा सोलार नै प्रयोगमा आएका छन् । विभिन्न संघ संस्थाहरुले पनि विद्युतको रुपमा सोलार नै प्रयोगमा ल्याएका छन् । यस गाउँपालिकामा सञ्चारको रुपमा स्काई टावर र नमस्ते टेलिकमको टावर रहेको छ जसले गर्दा यहाँको जनताले हरेक ठाउँमा सञ्चारको सुविधा पाएका छन् । तर दिगो रुपमा विद्युत नभएको कारण टेलिफोन सेवा नियमित रुपमा सञ्चालन हुन सकेको छैन । यसले गर्दा इन्टरनेट जस्ता सञ्चारका प्रभावकारी माध्यमहरु नियमित रुपमा सर्वसाधारणले पाउन सकिराखेको छैन । यहाँको प्रत्येक वडालाई डिजिटल वडाको रुपमा घोषणा गएको छ । त्यसकारण अहिलेको अति नै आवश्यक एवं महत्वपूर्ण रहेको सञ्चार माध्यम दिगो रुपमा निर्माण हुनु अति जरुरी देखिन्छ ।

२.६ सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक अवस्था

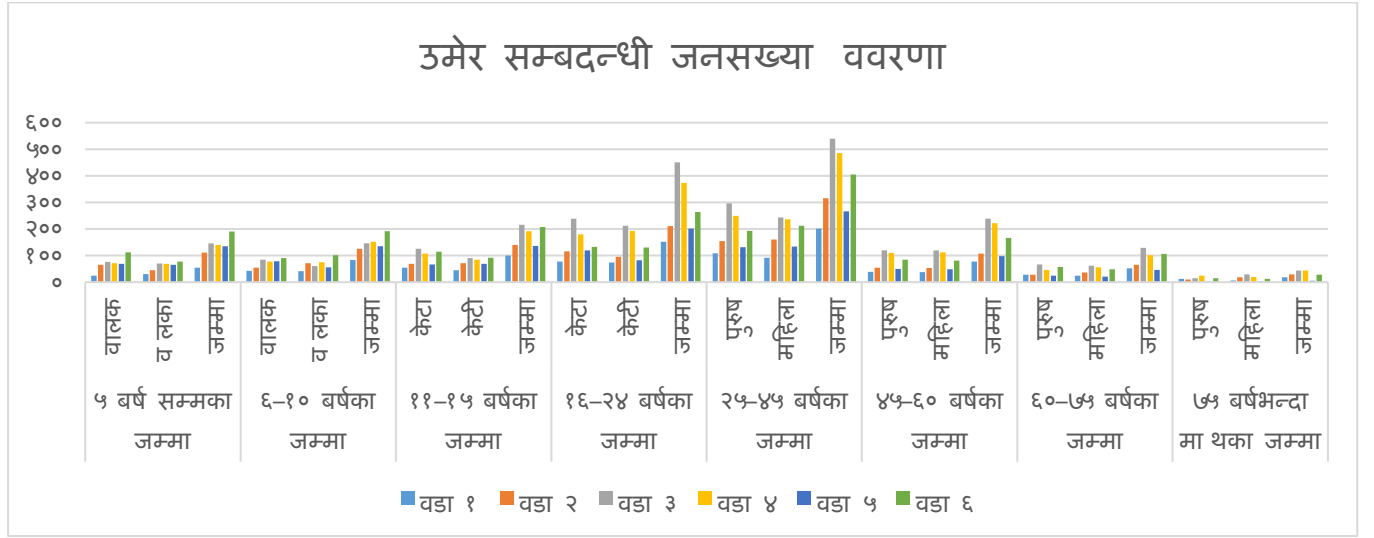
अपिहिमल गाउँपालिकामा मुख्यतया क्षेत्री जातिको बसाईमा बाहुल्याता रहेको छ । त्यस पछिको दलित, जनजाति, ब्राह्मण आदि जातिको बसोबास रहेको छ । यस पालिकामा विगतको जस्तो अंधविश्वास नरहेपनि गाउँपरिवेशमा धामी, भाँत्रीमा अभै पनि विश्वास रहेको छ । छुवाछुत, छाउपडी जस्तो भेदभावमा न्युनीकरणमा यस गाउँपालिका जिल्ला कै अग्र स्थानमा रहेको छ । यस गाउँपालिकाको सामाजिक रितिरिवाज र चाँड पर्वमा वडा दशैं, तिहार, माघी संक्रान्ति, विशू पर्व, गौरा पर्व, साउने संक्रान्ति आदि मनाउदै आएको पाइएको छ ।

यस गाउँपालिकामा क्षेत्री र घाजिरमा शुर्मा भवानीको ठुलो जात्रा लाग्ने गर्दछ । यस जात्राको आफ्नै खालको मौलिकपन रहेको छ । क्षेत्री र घाजिर यस क्षेत्रको पवित्र धार्मिक स्थलको रुपमा मानिन्छ । आर्थिक रुपमा यस क्षेत्रको बासिन्दाको मुख्य श्रोत बहुमुल्य जडीबुडी यासा गुम्बा नै रहेको छ । वर्ष को दूई महिना संकलन गरेर वर्ष दिनको लागि आर्थिक संकलन जोहोर्न यहाँको उच्च हिमाली क्षेत्रमा नै महिनौ दिन विताएर आर्थिक आम्दानी गर्दछन् । यस क्षेत्रको विगतको इतिहासले आफ्नै मौलिक कला संस्कृति रहे पनि त्यसलाई नयाँ पिढीमा हस्तान्तरण गर्न सकेको छैन । विशेष गरेर क्षेत्री खुन भाषा र यहाँको भांगो र ऊनको मौलिक पोषाक यस क्षेत्रको सांस्कृतिक पहिरनको रुपमा रहेको छ । महिलाहरुले लगाउने घाँगरो, खुचेली, मुणेठी, बोदोलो, डडीया, आङ्गो, भुमभुमी, मुनणा, फुली, आदि मुख्य पहिरनको रुपमा रहेको छ ।

यस क्षेत्रको धार्मिक प्रसिद्धिका ठाउँहरु तामाखानी मन्दिर, मार्कण्डय गुफा, आदि छन् । यस्तै गरी शुर्माको मन्दिर, अपी हिमाल, नाम्पा हिमाल, कपिल हिमाल, क्षेत्री घाजिर, जेठिवहुरानी हिमाल, वयली ताल, सिद्धमकरिकोट (जातर सिंह राजाको मन्दिर) सिमसार क्षेत्र खाती, ओइरे ओढार, चमेलीया नदी आदि जस्ता ठाउँहरु ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थानहरु रहेका छन् । यस ठाउँको प्रचार प्रसारको लागि केही महत्वपूर्ण कार्यक्रमहरु गर्नु जरुरी देखिन्छ ।

खण्ड ख : जनसंख्या विवरण

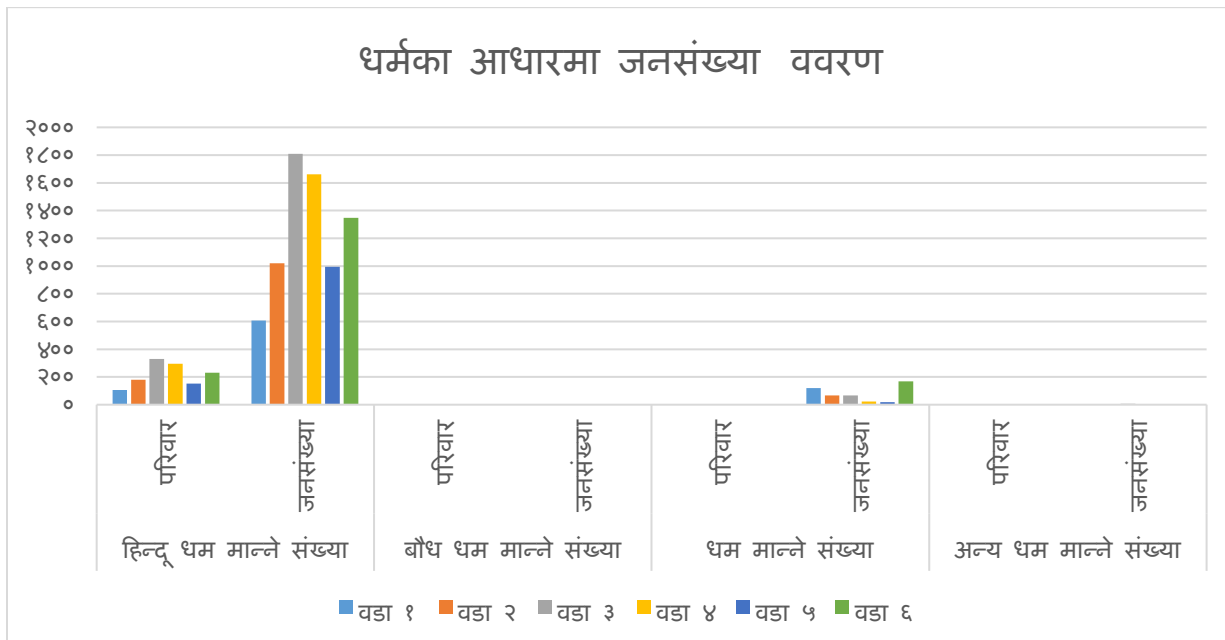
१.१ उमेर सम्बन्धि जनसंख्या विवरण

वडा नं.	वस्ती संख्या	५ वर्ष सम्मका जम्मा			६-१० वर्षका जम्मा			११-१५ वर्षका जम्मा			१६-२४ वर्षका जम्मा		
		वालक	वलिका	जम्मा	वालक	वलिका	जम्मा	केटा	केटी	जम्मा	केटा	केटी	जम्मा
१	६	२५	३०	५५	४२	४१	८३	५५	४५	१००	७८	७४	१५२
२	७	६६	४५	१११	५५	७१	१२६	६९	७१	१४०	११६	९५	२११
३	२८	७६	७०	१४६	८५	६१	१४६	१२५	९१	२१६	२३९	२१२	४५१
४	१४	७१	६९	१४०	७७	७५	१५२	१०७	८५	१९२	१८०	१९३	३७३
५	८	६९	६६	१३५	७९	५६	१३५	६७	६९	१३६	१२०	८२	२०२
६	१४	११२	७८	१९०	९१	१०१	१९२	११५	९२	२०७	१३३	१३१	२६४
जम्मा	७७	४१९	३५८	७७७	४२९	४०५	८३४	५३८	४५३	९९१	८६६	७८७	१६५३

२५-४५ वर्षका जम्मा			४५-६० वर्षका जम्मा			६०-७५ वर्षका जम्मा			७५ वर्षभन्दा माथिका जम्मा		
पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१०९	९२	२०१	३९	३८	७७	२८	२४	५२	१२	७	१९
१५५	१६१	३१६	५४	५३	१०७	२८	३७	६५	१०	१९	२९
२९६	२४३	५३९	१२०	११९	२३९	६७	६२	१२९	१५	२९	४४
२५०	२३६	४८६	११०	११२	२२२	४६	५६	१०२	२४	२०	४४
१३२	१३४	२६६	५०	४८	९८	२५	२१	४६	२	३	५
१९३	२१२	४०५	८५	८१	१६६	५७	४९	१०६	१५	१३	२८
११३५	१०७८	२२१३	४५८	४५१	९०९	२५१	२४९	५००	७८	९१	१६९

१.२ धर्मका आधारमा जनसंख्या विवरण

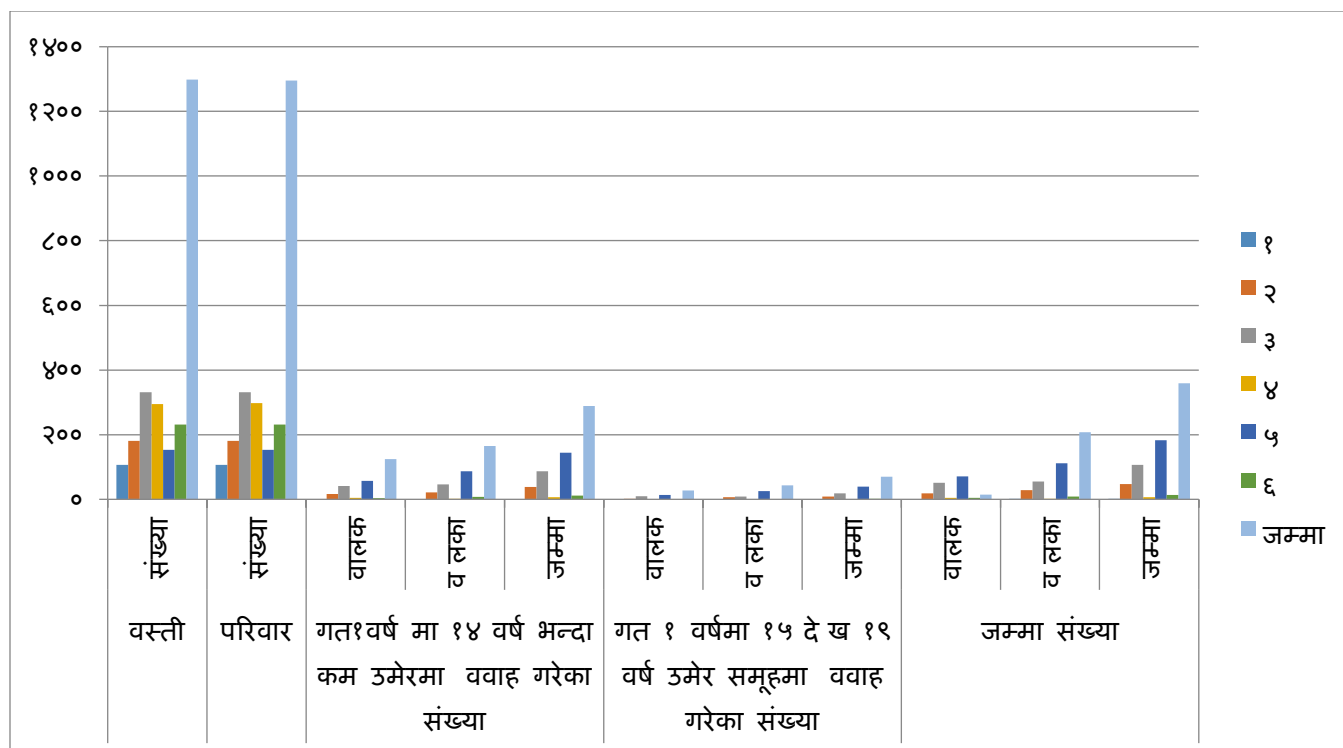
धर्मका आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नं.	परिवार संख्या	हिन्दू धम मान्ने संख्या		बौध धम मान्ने संख्या		धम मान्ने संख्या		अन्य धम मान्ने संख्या		जम्मा संख्या	
		परिवार	जनसंख्या	परिवार	जनसंख्या	परिवार	जनसंख्या	परिवार	जनसंख्या	परिवार	जनसंख्या
१	१०७	१०७	६०७	०	०	०	११९	०	०	१०७	७२६
२	१८१	१८१	१०२१	०	०	०	६६	०	२	१८१	१०८९
३	३३१	३३०	१८०९	१	२	०	६७	०	६	३३१	१८८४
४	२९५	२९५	१६६२	०	२	०	२३	०	०	२९५	१६८७
५	१५३	१५३	९९४	०	०	०	१८	०	१	१५३	१०१३
६	२३१	२३१	१३४७	०	०	०	१६९	०	२	२३१	१५१८
जम्मा	१२९८	१२९७	७४४०	१	४	०	४६२	०	११	१२९८	७९१७

१.३ व्यक्तिगत घटना विवरण (प्रत्येक बर्षको चैत्र मसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइँसराई	
					आएको	गएको
१	२५	१	६			१
२	१२	६	२		१	
३	२८	१२	८			९
४	२२	४	८			५
५	४०	४	३		१	५
६	७६	४	७			
जम्मा	२०३	३१	३४		२	२०

१.४ बालविवाहको अवस्था

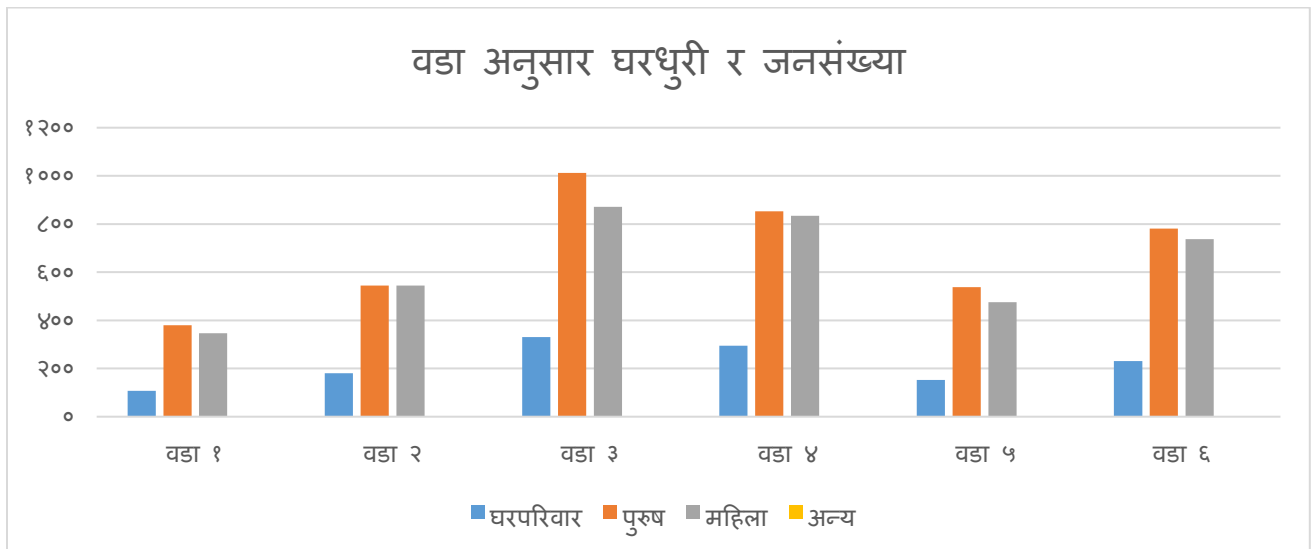

वडा नं.	वस्ती संख्या	परिवार संख्या	गत १ वर्ष मा १४ वर्ष भन्दा कम उमेरमा ववाह गरेका संख्या			गत १ वर्षमा १५ देखि १९ वर्ष उमेर समूहमा ववाह गरेका संख्या			जम्मा संख्या		
			बालक	व लका	जम्मा	बालक	व लका	जम्मा	बालक	व लका	जम्मा
१	१०७	१०७	०	१	१	०	१	१	०	२	२
२	१८१	१८१	१७	२१	३८	२	७	९	१९	२८	४७
३	३३१	३३१	४१	४६	८७	१०	९	१९	५१	५५	१०७
४	२९५	२९८	५	२	७	०	०	०	५	२	७
५	१५३	१५३	५७	८७	१४४	१४	२५	३९	७१	११२	१८३
६	२३१	२३१	४	८	१२	१	१	२	५	९	१४
जम्मा	१२९८	१२९५	१२४	१६५	२८९	२७	४३	७०	१५	२०८	३५९

१.५ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम विवरण (गत आ.व.को १ बर्षको विवरण लिने) रकम रु.हजारमा

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आसिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म.	पु	रकम	म.	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
१	११	२०		३	४८	१			७	३	४९						
२	२२	२१	१००८	३२	३१२	१				४							
३	५१	३६		३०	४६८	१		२४	३	५					१		
४	३४	३२	१३२०	३५	४८०	२		४८	७	७					९	८	
५	९	५	२४०	११	१८०	२			२	१					१०	५	
६	१६	१८	८१६	१७	२०४		२	४८	१	१	१४				४	८	
जम्मा	१४३	१३२		१२८		७	२		१३	२१					२४	२१	

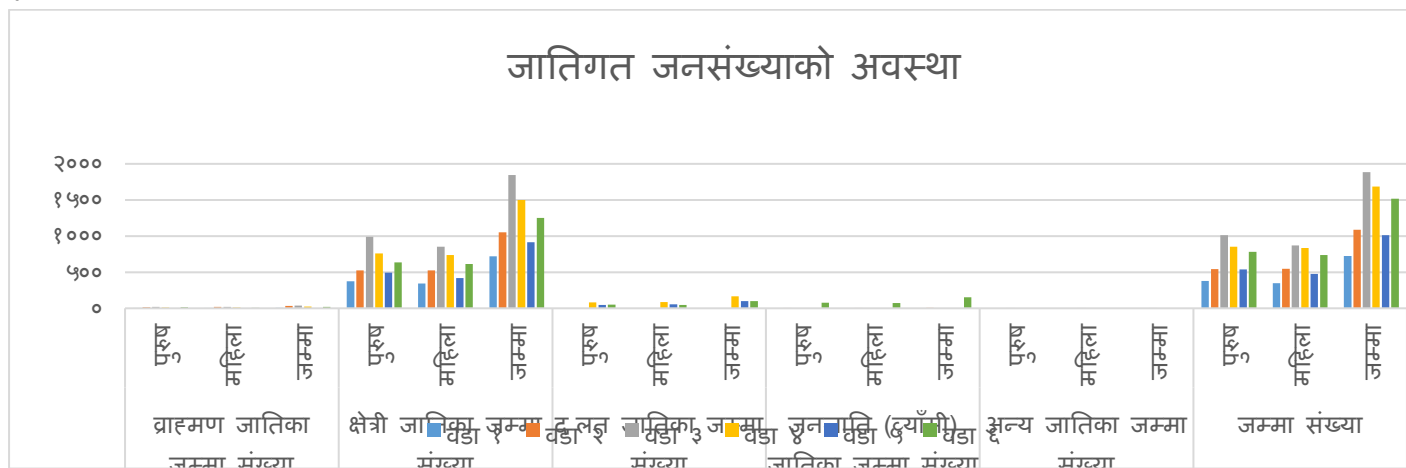
१.६ वडाको आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा	वस्ती संख्या	घरपरिवार	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा
वडा१	६	१०७	३८०	३४६	०	७२६
वडा२	७	१८१	५४४	५४५	०	१०८९
वडा३	२८	३३१	१०१२	८७२	०	१८८४
वडा४	१४	२९५	८५३	८३४	०	१६८७
वडा५	८	१५३	५३८	४७५	०	१०१३
वडा६	१४	२३१	७८१	७३७	०	१५१८
जम्मा	७७	१२९८	४१०८	३८०९	०	७९१७

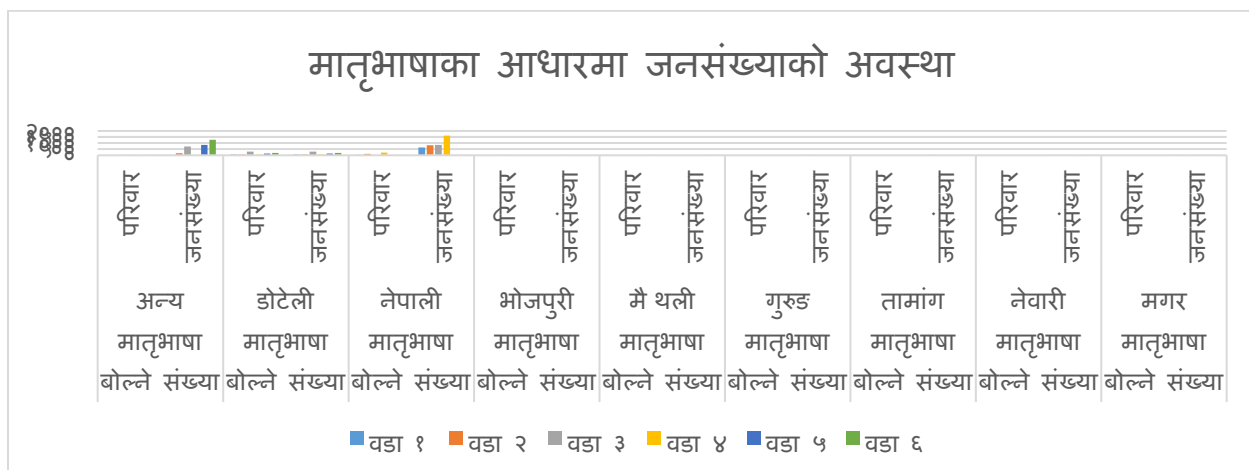

१.७ जातिगत जनसंख्या विवरण

वडा नं.	वडा नं.	ब्राह्मण जातिका जम्मा संख्या			क्षेत्री जातिका जम्मा संख्या			दलत जातिका जम्मा संख्या			जनजाति (व्याँसी) जातिका जम्मा संख्या			अन्य जातिका जम्मा संख्या			जम्मा संख्या		
		पु.	म.	जम्मा	पु.	म.	जम्मा	पु.	म.	जम्मा	पु.	म.	जम्मा	पु.	म.	जम्मा	पु.	म.	जम्मा
१	१	४	४	८	३७६	३४२	७१८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३८०	३४६	७२६
२	२	१४	१९	३३	५२६	५२४	१०५०	०	०	०	४	२	६	०	०	०	५४४	५४५	१०८९
३	३	२०	१८	३८	९९१	८५२	१८४३	०	०	०	०	०	०	१	२	३	१०१२	८७२	१८८४
४	४	११	१२	२३	७६०	७३८	१४९८	८२	८४	१६६	०	०	०	०	०	०	८५३	८३४	१६८७
५	५	०	०	०	४९४	४२०	९१४	४४	५५	९९	०	०	०	०	०	०	५३८	४७५	१०१३
६	६	१३	७	२०	६३७	६१३	१२५०	५२	४५	९७	७९	७२	१५१	०	०	०	७८१	७३७	१५१८
जम्मा	जम्मा	६२	६०	१२२	३७८४	३४८९	७२७३	१७८	१८४	३६२	८३	७४	१५७	१	२	३	४१०८	३८०९	७९१७

१.८ मातृ भाषाको आधारमा जनसंख्याको अवस्था

६	१	११	१०	५	५७	६८											
जम्मा																	

२.६ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्यान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
१	४	६								
२	१०	५								
३	१५	१२								
४	८	१०								
५	६	२								
६	८	४								
जम्मा	५१	३९								

२.७ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण (उद्योग तथा पर्यटन)

उद्योगको नाम तथा ठेगाना	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व (सरकारी, पब्लिक निजी, सहकारी)	उद्योगको प्रकार (लघु, घरेलु, साना, मफौला तथा ठूला आदी)	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको वार्षिक आम्दानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
ठूला								
मध्यम								
भुमिराज फर्निचर	४	निजी	मध्यम		१	१	काँठको सामान	२,००,०००
साना								
घरेलु								
लघु								
जम्मा								

२.८ व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, मासु, तरकारी, फलफूल आदी)

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम (□ कोड प्रयोग गर्ने)	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व (एकल, साभेदारी र सहकारी)	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
मन्याल फेन्सी एण्ड किराना पसल	४	१/१०		एकल	१०००
रोकाया जनरल स्टोर	४	१/९		एकल	११००
सुर्मा इलेक्ट्रोनिक्स	४	८		एकल	१००
भवानी स्टसनरी पसल	४	स्टेसनरी	स्टेसनरी	एकल	
आयुष स्टसनरी पसल	४	स्टेसनरी	स्टेसनरी	एकल	१००
उर्मीला टेडर्स	४	१/१०		एकल	१०००

दिगद केसरी स्टोर	४	१/१०		एकल	१०००
शुर्मा भवानी फैनसी पसल	४	१०		एकल	१०००
रोकाया होटल	४	९		एकल	१०००
ज्योती किराना तथा फैनसी पसल	४	१/१०		एकल	१०००
गौरी भवानी थोक तथा किराना	५	१		एकल	५०००
निसान्त एण्ड प्रकाश फर्म	४	१		एकल	१०००
बिआर एन ट्रेड एण्ड सप्लायर्स	३	१/१०		एकल	५०००
कार्की ट्रेडर्स	३	१		एकल	१०००
महादेव किराना	१	१		एकल	१०००
रातापानी किराना पसल		१		एकल	१०००
श्री ॐ महादेव किराना	२	१		एकल	५०००
चमत्कार किराना एण्ड फैनसी	१	१/१०		एकल	५०००
लोथ्याल किराना तथा फैनसी	५	१/१०		एकल	५०००
दिवान किराना पसल	१	१		एकल	५०००
वैव किराना तथा खुद्रा पसल				एकल	१०००
आपिश किराना तथा फैनसी	१	१/१०		एकल	५०००
केएस फैनसी पसल	४	१०		एकल	१०००
साजन एण्ड भुपेन्द्र किराना पसल	४	१		एकल	१०००
रविन्द्र ट्रेडर्स	४	१/१०		एकल	१०००
जयमष्टा किराना एण्ड फैनसी	४	१/१०		एकल	१०००
बिसन एण्ड नरेश किराना	३	१		एकल	१०००
भुमिरमज किराना पसल	४	१		एकल	१०००
तामाखानी भवानी एण्ड दिनेश ट्रेडर्स	३	१		एकल	१०००
दिनेश खुद्रा पसल	४	१		एकल	१०००
न्यू शुर्मा किराना पसल	३	१		एकल	१०००
सृजना फैनसी तथा किराना	४	१/१०		एकल	५०००
न्यू दिनेश किराना पसल	३	१		एकल	१०००
कम्लेश किराना पसल	४	१		एकल	१०००
शुर्मा भवानी धामी स्टोर	४	१/१०		एकल	५०००
मनिस किराना पसल	४	१		एकल	१०००
सिद्धनाथ मकरीकोट किराना	४	१		एकल	१०००
अनिस ट्रेडर्स	३	१		एकल	१०००
आपिस किराना पसल	४	१		एकल	१०००
सुरेश एण्ड हरिश किराना	४	१		एकल	१०००
भावना किराना	३	१		एकल	१०००
कम्लेश एण्ड डम्बर किराना	३	१		एकल	१०००
मन्याल किराना पसल	३	१		एकल	१०००
ॐ सुरज किराना पसल	४	१		एकल	१०००
कापुचुली किराना पसल	३	१		एकल	१०००
शुर्मा खण्डेश्वरी किराना	४	१		एकल	१०००
केएम किराना पसल	३	१		एकल	१०००
हिमाल किराना पसल	३	१		एकल	१०००
डिएस लाईक स्टोर	४	१		एकल	१०००
पशुपति किराना तथा श्रृंगार	३	१		एकल	१०००
मेलहुंगा किराना तथा फैनसी	३	१/१०		एकल	५०००
डाडाबाग किराना तथा फैनसी	३	१/१०		एकल	५०००
गणेश एण्ड किरन किराना	३	१/१०		एकल	५०००
शुर्मा जनरल स्टोर	३	१/१०		एकल	५०००
ॐ जय मष्टा किराना	४	१		एकल	१०००

काँटे मरफुल किराना पसल	३	१/१०		एकल	५०००
न्यू महादेव किराना पसल	३	१/१०		एकल	५०००
डिबि किराना पसल	३	१/१०		एकल	५०००
एसएलएम किराना पसल	४	१		एकल	१०००
गंगा हिमचुली किराना एण्ड फ़ैन्सी पसल	३	१		एकल	१०००
अपिनाम्पा जडीबुटी सप्लायर्स	४	१		एकल	१००००
लक्ष्मी खुद्रा पसल	२	१		एकल	१००००
अपि किराना पसल	३	१		एकल	१०००
न्यू चन्ना फ़ैन्सी तथा किराना पसल	१	१/२		एकल	१००००
सरस्वती किराना पसल	४	१		एकल	१०००
कार्की जनरल स्टोर	३	१/२		एकल	१०००
बसन्त खुद्रा पसल	४	१		एकल	१०००
निरज ट्रेडर्स	३	१		एकल	१०००
भानसिंह फ़ैन्सी तथा किराना पसल	४	१/२		एकल	१०००
महादेव ट्रेडर्स	२	१/२		एकल	१०००
खायकोट किराना पसल	१	१		एकल	१०००
दिलेन्द्र किराना पसल	३	१		एकल	१०००
हिक्मत किराना पसल	४	१		एकल	१०००
अपिनाम्पा किराना पसल	१	१		एकल	१०००
डेबिट किराना पसल	३	१		एकल	१०००
जेएम किराना पसल	४	१		एकल	१०००
अनिल किराना पसल	१	१		एकल	१०००
सञ्जु किराना पसल	१	१		एकल	१०००
धामी खुद्रा पसल	५	१		एकल	१०००
सृजना फ़ैन्सी तथा खुद्रा पसल	४	१/२		एकल	१०००
बबिन सप्लायर्स	४	१		एकल	१०००
जय लालीगुराँस किराना पसल	२	१		एकल	१०००
खण्डेश्वरी मोबाईल रिपारिड सेन्टर	४	१		एकल	१०००
ऊँ शिवाय फ़ैन्सी पसल	४	१/२		एकल	१०००
कैलाश किराना एण्ड फ़ैन्सी पसल	१	१/१०		एकल	१०००
लोथ्याल किराना पसल	१	१		एकल	१०००
श्री कैलाश किराना पसल	२	१		एकल	१०००
लटबाग किराना तथा फ़ैन्सी पसल	३	१/२		एकल	१०००
बोहरा किराना पसल	३	१		एकल	१०००
अपिनाम्पा ट्रेड एण्ड हर्बो सप्लायर्स	४	१/६		एकल	१०००
अपि किराना पसल	२	१		एकल	१०००
खण्डेश्वरी कम्प्युटर ट्रेनिड सेन्टर	४	८		एकल	१०००
रोकाय बियरवार	४	१		एकल	१०००
अफडाउन ट्रेडर्स	४	१		एकल	१०००
रविन किराना पसल	२	१		एकल	१०००
दुदीला चौड सप्लायर्स	३	१		एकल	१०००
न्यू नविन सप्लायर्स	५	१		एकल	१०००
सलिना सप्लायर्स	५	१		एकल	१०००
उच्च नमुना सप्लायर्स	५	१		एकल	१०००
राकेस ट्रेडर्स	५	१		एकल	१०००

निरुता ट्रेड एण्ड सप्लायर्स	२	१/१०		एकल	१०००
निरज सप्लायर्स	२	१/१०		एकल	१०००
एल्डव किराना पसल	१	१		एकल	१०००
धामी बियरवार एण्ड सप्लायर्स	५	१		एकल	१०००
भवानी ट्रेडर्स	४	१		एकल	१०००
कापु सप्लायर्स एण्ड किराना पसल	३	१/१०		एकल	१०००
कृष्ण गोविन्द किराना पसल	२	१		एकल	१०००
मष्टा भवानी खुद्रा चिया पसल	५	१		एकल	१०००
न्यु अफरडाडा भवानी स्टोर	५	१		एकल	१०००
अपि किराना पसल	२	१		एकल	१०००
रोकाया होटल	४	९		एकल	१०००
रविन्द्र होटल	४	९		एकल	१०००
पुष्पाञ्जली होटल	४	९		एकल	१०००
ल्व इलेक्ट्रोनिक एण्ड मोबाइल ग्यालरी	४	८		एकल	१०००

व्यापार र व्यवसायको किसिम कोड: १. किराना वा व्यापारिक वस्तु, २. मासु विक्री केन्द्र, ३. तरकारी तथा फलफूल विक्री केन्द्र, ४. दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र, ५. निर्माण सामग्री, ६. औषधी पसल वा क्लिनिक, ७. मर्मत सेवा केन्द्र, ८. इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिकस पसल, ९. होटल तथा रेष्टुरेण्ट, १०. कपडा तथा फेन्सी

२.९ धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण

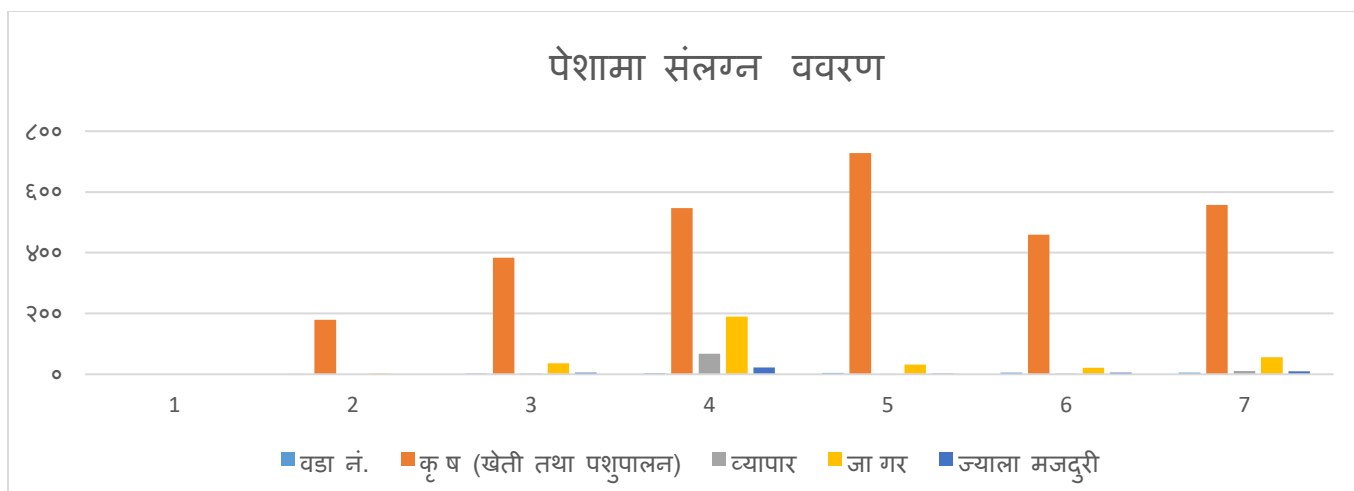
स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व (नीजि, पब्लिक लि., सामुदायिक)	विशेषता (धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीय अन्य)	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/नपुगेको	होटल, लज, रेष्टुराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (कि.मी.)			
अपि नाम्पा हिमाल	१	नपुगेको	—	२० कि.मि.	सामुदायिक	पर्यटकीय	५०० जना
१००क्षेत्री,घांजीर	३	नपुगेको	—	१२ कि.मि.	सामुदायिक	धार्मिक स्थल	१००० जना
खात्ती	४	नपुगेको	—	१कि.मि.	सामुदायिक	पर्यटकीय	५०० जना
लोलु, पिलकन्द	१	नपुगेको	—	१८ कि.मि.	सामुदायिक	धार्मिक/पर्यटकीय	१००० जना

२.१० होटल, रिसोर्ट, रेष्टुरेण्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण

नाम	वडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटलको प्रकार (आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेष्टुरेण्ट, अन्य)	होटलको स्तर (स्टार, ननस्टार)	बार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	बेड संख्या			आन्तरिक	वाह्य (विदेशी)
नौपाटा होमस्टे	४	दाचुला ४, नौपाटा	पत्येक तोकेको घरमा एक कोठा	१	होमस्टे			

२.१० पेशामा संगलन विवरण

पेशामा संलग्न ववरण

वडा नं.	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	कृष (खेती तथा पशुपालन)			व्यापार			जा गर			ज्याला मजदुरी		
			पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	१०७	७२६	९६	८३	१७९	०	०	०	२	०	२	०	०	०
२	१८१	१०८९	१९६	१८८	३८४	१	१	२	२६	१०	३६	४	१	५
३	३३१	१८८४	२८५	२६२	५४७	३८	३०	६८	११३	७७	१९०	२२	०	२२
४	२९५	१६८७	३५१	३७७	७२८	०	१	१	२४	८	३२	२	०	२
५	१५३	१०१३	२३२	२२७	४५९	१	१	२	१६	५	२१	५	०	५
६	२३१	१५१८	२६२	२९५	५५७	११	०	११	३६	२०	५६	८	२	१०
जम्मा	१२९८	७९१७	१४२२	१४३२	२८५४	५१	३३	८४	२१७	१२०	३३७	४१	३	४४

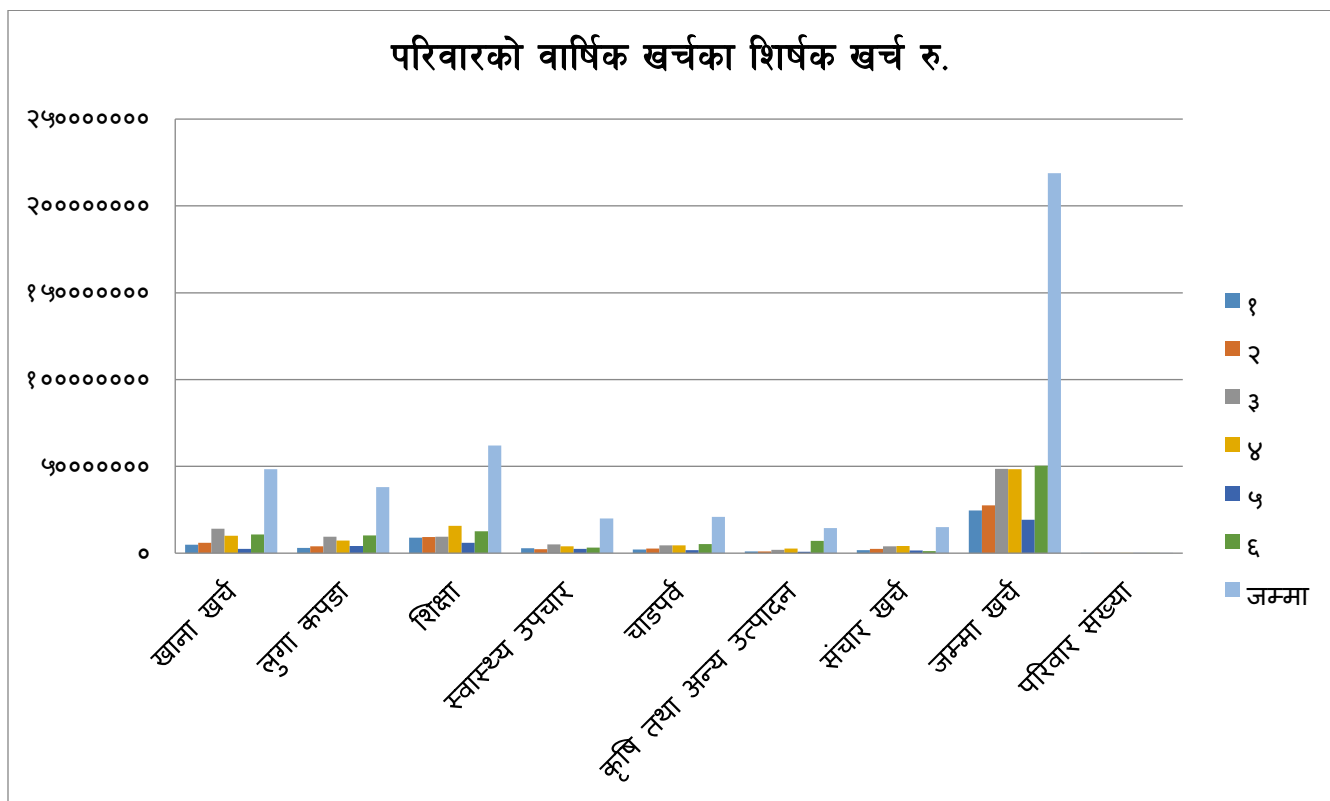
२.१२ खाद्यान्नको अवस्था सम्बन्धि विवरण

वार्ड नं.	बस्ती संख्या	जम्मा परिवार संख्या	आफ्नो उत्पादनबाट खान पुग्ने परिवार								आफ्नो उत्पादनले खान पुगेर बेच विखन गर्ने परिवार	
			३ महिनासम्म		३ - ६ महिनासम्म		६ - ९ महिनासम्म		९ - १२ महिनासम्म			
		संख्या	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
१	६	१०७	१४	१४	८७	८६	०	०	०	०	०	०
२	७	१८१	६	३	२१	१२	१४८	८३	३	२	०	०
३	२८	३३१	४६	१६	२२२	७६	२३	८	०	०	०	०
४	१४	२९५	४४	१६	२२८	८४	१	०	०	०	०	०
५	८	१५३	६	४	४५	३२	६३	४५	२७	१९	०	०
६	१४	२३१	१७	८	३६	१६	१७०	७६	१	०	०	०
जम्मा	७७	१२९८	१३३	११	६३९	५३	४०५	३४	३१	३	०	०

२.१३ परिवारको वार्षिक खर्चका शिर्षक खर्च रु.

वडा नं.	खाना खर्च	लुगा कपडा	शिक्षा	स्वास्थ्य उपचार	चाडपर्व	कृषि तथा अन्य उत्पादन	संचार खर्च	जम्मा खर्च	परिवार संख्या
१	४८८१८००	२९६०१००	९००९०००	२८८५३००	२१३२९००	१०१७५००	१७७१०००	२४६५७६००	१०७
२	६०४६१५०	३८८४६५०	९२३६१५०	२३६०२७०	२६८१५८०	९३५०००	२३९४१५०	२७५३७७९५०	१८१
३	१४१७५७००	९५३८१००	९४२७०००	४९९६२००	४५६७२००	१८४८०००	३९६२४२०	४८५१४६२०	३३१
४	९९४९५००	७३३९२००	१५८२१३००	३९९१९००	४४२८६००	२६५८७००	४२१७४००	४८४०६६००	२९५
५	२५४८७००	४१६३५००	५८८९४००	२५३८८००	१८१९४००	८४२६००	१४७०७००	१९२७३१००	१५३
६	१०८१९६००	१०२३१७६०	१२६६३६४०	३२०२१००	५२८६३८०	७१२५१४०	११३६७०७	५०४६५३२७	२३१
जम्मा	४८४२१४५०	३८११७३१०	६२०४६३९०	१९९७४५७०	२०९१६०६०	१४४२६९४०	१४९५२३७७	२१८८५५१९७	१२९८

खण्ड घ : सामाजिक विकास

३.१. शैक्षिक तथा मानव संसाधन

३.१.१ विद्यालयको भौतिक अवस्था

बाल विकास केन्द्र तथा विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र (छ/छैन)	प्रयोगशाला	डेस्क/वेञ्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम (तारवार, कच्चि, पक्की पर्खाल)	चर्पीको सुविधा (छ/छैन)	स्वच्छ खानेपानी (छ/छैन)
		पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							
महादेव आ. वि.	१		√							कच्चि पर्खाल तारवार	√	√
भवानी आ.वि.	१		√							कच्चि पर्खाल तारवार	√	√
महादेव मा.वि.	२		√								√	√
अपि नाम्पा आ.वि. पाटु	२		√								√	√
महादेव आ.वि.खडयान	२		√								√	√
छिलकेदार मा.वि. धकं	६		√								√	√
भुमिराज आ.वि.चौकी बगर	६		√								√	√
डाडाँवाग आ.वि.लुम्थी	६		√								√	√
चौलनी आ.वि. तल्लेबगर	५		√								√	√
भवानी मा.वि. सौगन्ता	५		√								√	√
सरस्वती आ.वि. मरखोलन	४		√								√	√
दुदिला आ.वि. भुस्कु	३		√								√	√
खण्डेश्वरी मा.वि.	४			√							√	√
तामाखानी आ.वि.	४		√								√	√
शुर्मा भवानी आ.वि.	३		√								√	√
महादेव आ.वि. काँटे	३		√								√	√
हिमालय आ.वि. पाथा	३			√							√	√
सिद्धनाथ आ.वि. घाजिर	३		√								√	√

३.१.२ तहगत रुपमा विद्यालय (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा) तथा विद्यार्थी संख्या

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	विद्यालयको किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा)	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
खण्डेश्वरी मा.वि.	४	सामुदायिक	६	४	१०	९७	८२	१७९	१३३	९९	२३२	२१८	१८५	४०३
महादेव मा.वि.	२	सामुदायिक	१७	२१	३८	७५	५२	१२७	२७	२४	५१	११९	९७	२१६
छिलकेदार मा.वि.	६	सामुदायिक	८	१४	२२	७८	७३	१५१	२१	२१	४२	१०७	११८	२२५
भवानी आ.वि. सिति	१	सामुदायिक	१४	५	२१	५९	४९	१०८				७३	५४	१२७
भवानी मा.वि.सौगन्ता	५	सामुदायिक	१६	१६	३२	९१	९४	१८५	१७	२५	४२	१२४	१३५	२५९
सरस्वती आ.वि.मरखोला	४	सामुदायिक	२०	१८	३८	७१	८२	१५३				९१	१००	१९१

तामाखानी आ.वि.	४	सामुदायिक	११	८	१६	४६	५३	८२				६४	५४	९८
हिमालय आ.वि.पाथा	३	सामुदायिक	५	३	८	३१	४९	८०				३६	५२	८८
सिद्धनाथ आ.वि.	३	सामुदायिक	३	४	७	१६	९	२५				१९	१३	३२
महादेव आ.वि.काटै	३	सामुदायिक				९	११	२०				९	११	२०
शुर्माभवानी आ.वि.थुम्ती	३	सामुदायिक				२४	३४	६८				२४	३४	६८
दुदिला आ.वि.	३	सामुदायिक	५	८	१३							५	८	१३
महादेव आ.वि.त्वाथी	१	सामुदायिक				११	८	१९				११	८	१९
अपि आ.वि. चौरी	२	सामुदायिक	५	५	१०	६	३	९				८	११	१९
चैलानी आ.वि. तल्लोवगर	५	सामुदायिक	५	६	११	१२	१३	२५				१७	१९	३६
श्री गौरी शंकर आ.वि. मज्जे	६	सामुदायिक				२०	१६	३६				२०	१६	३६
महादेव आ.वि. रडपाड	६	सामुदायिक				६	११	१७				६	११	१७
श्री महादेव आ.वि. खडियान		सामुदायिक	५	६	११	२५	१४	३९				३०	२०	५०
श्री भवानी आ.वि.ककनाडी	६	सामुदायिक				१७	१८	३५				१७	१८	३५
श्री अपि नाम्पा आ.वि. पाटु	२	सामुदायिक	१३	५	१८	१४	१३	२७				१८	२६	४५
सिद्धनाथ आ.वि. दैभात	२	सामुदायिक	१	३	४	१०	१४	२४				११	१७	२८
श्री डाडाँवाग आ.वि. लुम्थी	५	सामुदायिक	९	११	२०	२१	२७	४८				३६	३२	६८
श्री सानो आ.वि.माडदाड	६	सामुदायिक	६	९	१६	६	३	९				१२	१२	२४
जम्मा														

३.१.३ शिक्षक विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	किसिम सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा)	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
खण्डेश्वरी मा.वि.	४	सामुदायिक	१८	१७	१		१	१		१
महादेव मा.वि.	२	सामुदायिक	७	६	१	२				
छिपुलकेदार मा.वि.	६	सामुदायिक	२	१	१					
भवानी आ.वि. सिति	१	सामुदायिक	४	३	१					
भवानी आ.वि.सौरान्ना	५	सामुदायिक	५	४	१					
सरस्वती आ.वि.मरखोला	४	सामुदायिक	३	२	१					
तामाखानी आ.वि.	४	सामुदायिक	३	२	१					
हिमालय आ.वि.पाथा	३	सामुदायिक	५	४	१					
सिद्धनाथ आ.वि.	३	सामुदायिक	२	१	१					
महादेव आ.वि.काटै	३	सामुदायिक	१	१						
शुर्माभवानी आ.वि.थुम्ती	३	सामुदायिक	३	३						
दुदिला आ.वि.	३	सामुदायिक	१	१	-					
महादेव आ.वि.त्वाथी	१	सामुदायिक	२	२						
अपिनाम्पा आ.वि. पाटु	२	सामुदायिक	-	-	-					

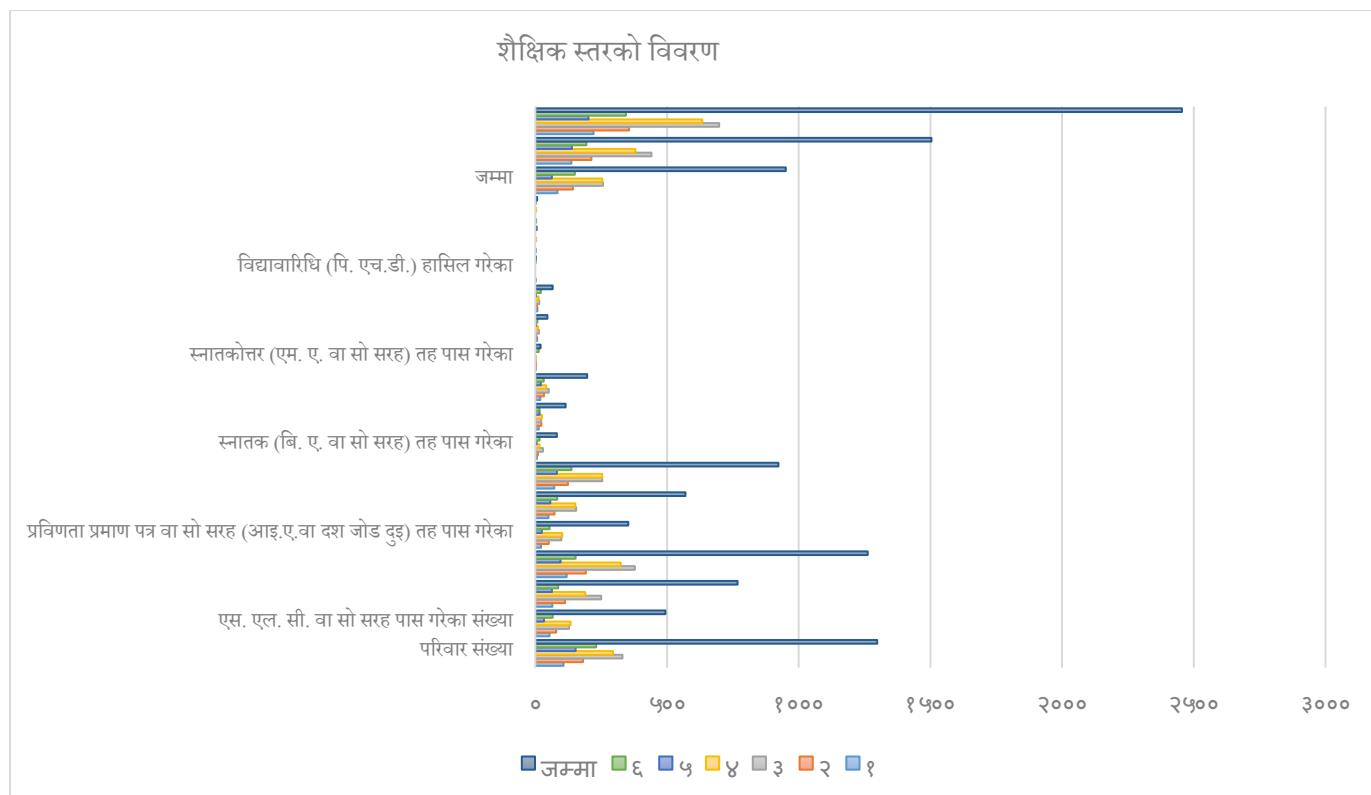
शिद्धनाथ आ.वि.	६	सामुदायिक	२	१	१						
महादेव आ.वि.राडपाड	६	सामुदायिक	२	२							
महादेव आ.वि.खडियान	६	सामुदायिक	२	२							
भवानी आ.वि.ककनाडी	६	सामुदायिक	-	-							
गौरीशंकर आ.वि.मज्या	६	सामुदायिक	३	२	१						
सानो आ.वि.माडदाड	६	सामुदायिक	१	१							
भूमिराज आ.वि.	६	सामुदायिक	२	१	१						
डाडावाग आ.वि.लुम्धी	५	सामुदायिक	३	२	१						
शिद्धनाथ आ.वि. दैभात	२	सामुदायिक	२	२							
जम्मा											

३.१.४ भर्ना दर, निरन्तरता दर, शिकाई उपलब्धी दर

विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसार गुम्बा)	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उतिर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यमिक	पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यमिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
खण्डेश्वरी मा.वि.	४		१००%		१००%	१००%	१००%	२.८			१००%	४१%	३८%
महादेव मा.वि.	२		१००%		१००%	१००%	१००%	२.४				३५%	
छिप्लकेदार मा.वि.	६		१००%		१००%	१००%	१००%	२.१२				३२%	
भवानी आ.वि. सिति	१		१००%			१००%		२.१					
भवानी आ.वि.सौगान्ना	५		१००%			१००%		२.५					
सरस्वती आ.वि.मरखोला	४		१००%			१००%		२.९					
तामाखानी आ.वि.	४		१००%			१००%		२.८					
हिमालय आ.वि.पाथा	३		१००%			१००%		२.५					
शिद्धनाथ आ.वि.	३		१००%			१००%							
महादेव आ.वि.काटै	३		१००%			१००%							
शुर्माभवानी आ.वि.थुम्ती	३		१००%			१००%							
दुदिला आ.वि.	३		१००%			१००%							
महादेव आ.वि.लवाथी	१		१००%			१००%							
अपि आ.वि. चौरी	२		१००%			१००%							
अपिनाम्मा आ.वि.	२		१००%			१००%							
शिद्धनाथ आ.वि.	२		१००%			१००%							
महादेव आ.वि.राडपाड	६		१००%			१००%							
महादेव आ.वि.खडियान	६		१००%			१००%							
भवानी आ.वि.ककनाडी	६		१००%			१००%							
गौरीशंकर आ.वि.मज्या	६		१००%			१००%							
सानो आ.वि.माडदाड	६		१००%			१००%							
भूमिराज आ.वि.	६		१००%			१००%							
डाडावाग आ.वि.लुम्धी	५		१००%			१००%							
जम्मा						१००%							

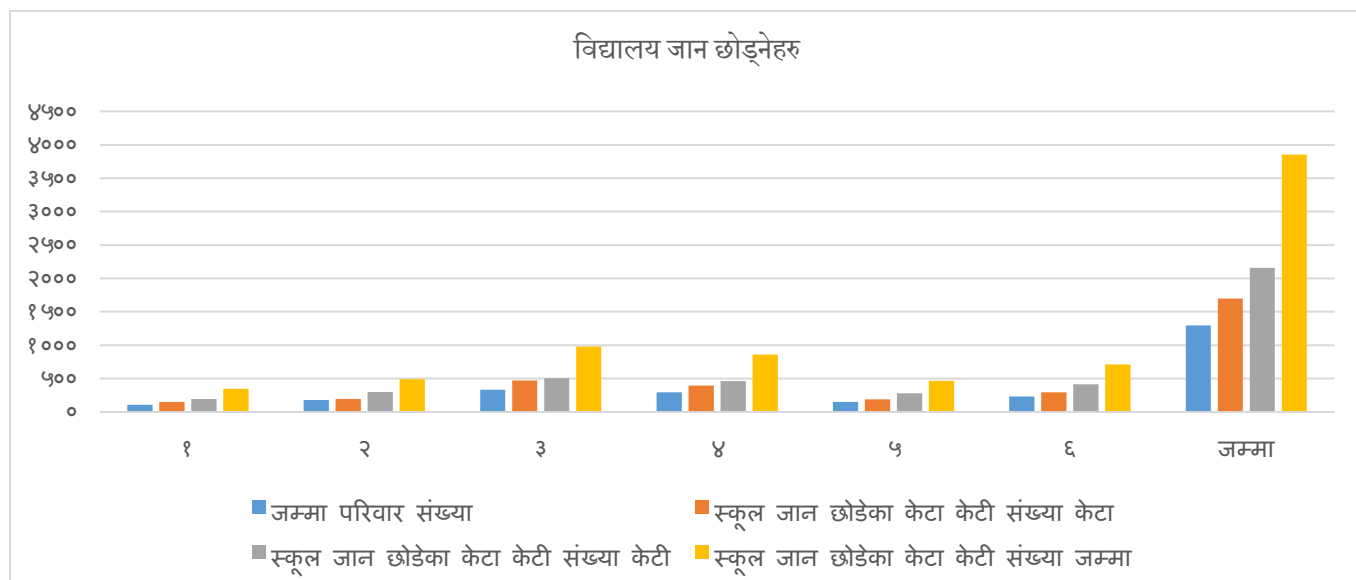

३.१.६ शैक्षिक स्तरको विवरण

वडानं.	परिवार संख्या	एस. एल. सी. वा सो सरह पास गरेका संख्या			प्रविणता प्रमाण पत्र वा सो सरह (आइ.ए.वा दश जोडदुइ) तह पास गरेका			स्नातक (बि. ए. वा सो सरह) तह पास गरेका			स्नातकोत्तर (एम. ए. वा सो सरह) तह पास गरेका			विद्यावारिधि (पि. एच.डी.) हासिल गरेका			जम्मा		
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
१	१०७	५४	६५	११९	२२	५०	७२	६	१३	१९	१	७	८	१	२	३	८४	१३७	२२१
२	१८१	७९	११३	१९२	५१	७३	१२४	१०	२३	३३	३	४	७	०	०	०	१४३	२१३	३५६
३	३३१	१२८	२५०	३७८	९९	१५५	२५४	२९	२२	५१	१	१४	१५	०	०	०	२५७	४४१	६९८
४	२९५	१३४	१९०	३२४	१०२	१५२	२५४	१६	२५	४१	२	१०	१२	०	३	३	२५४	३८०	६३४
५	१५३	३३	६३	९६	२५	५७	८२	५	१६	२१	०	३	३	०	०	०	६३	१३९	२०२
६	२३१	६६	८७	१५३	५४	८३	१३७	१६	१६	३२	१३	८	२१	१	०	१	१५०	१९४	३४४
जम्मा	१२९८	४९४	७६८	१२६२	३५३	५७०	९२३	८२	११५	१९७	२०	४६	६६	२	५	७	९५१	१५०४	२४५५

३.१.७ विद्यालय जान छोड्नेहरु

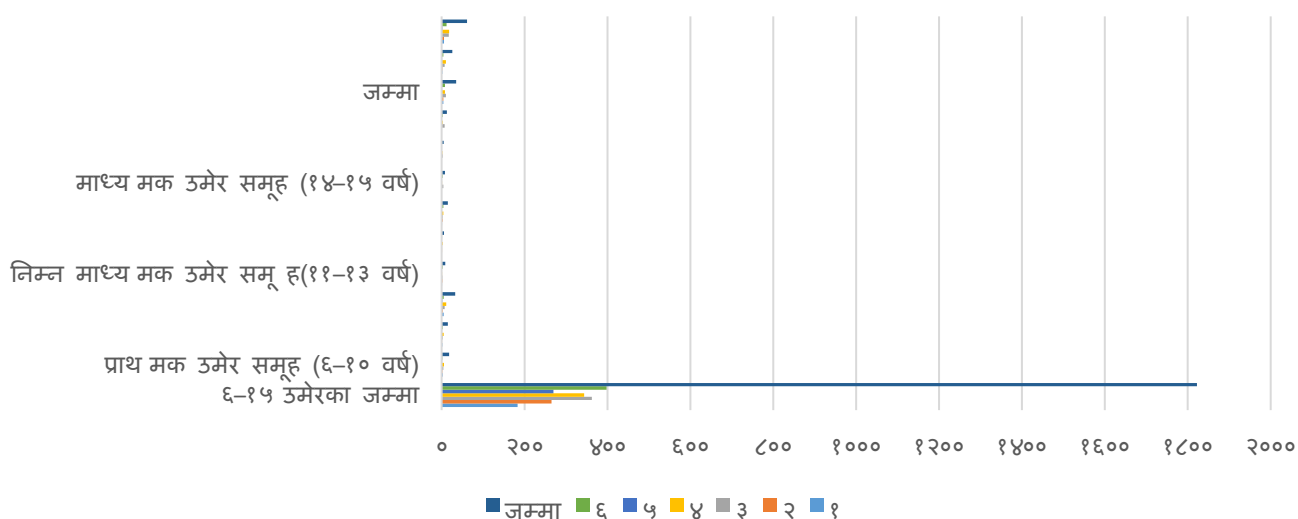

वडा नं.	जम्मा परिवार संख्या	स्कूल जान छोडेका केटा केटी संख्या		
		केटा	केटी	जम्मा
१	१०७	१५२	१९६	३४८
२	१८१	१९३	२९८	४९१
३	३३१	४७२	५०६	९७८
४	२९५	३९४	४६५	८५९
५	१५३	१९०	२७९	४६९
६	२३१	२९६	४१४	७१०
जम्मा	१२९८	१६९७	२१५८	३८५५

३.१.८ विद्यालयमा भर्ना नभएका बालबालिका सम्बन्धि विवरण

वडा नं.	६-१५ उमेरका जम्मा	प्राथमिक उमेर समूह (६-१० वर्ष)			निम्न माध्यमिक उमेर समूह (११-१३ वर्ष)			माध्यमिक उमेर समूह (१४-१५ वर्ष)			जम्मा		
		केटा	केटी	जम्मा	केटा	केटी	जम्मा	केटा	केटी	जम्मा	केटा	केटी	जम्मा
१	१८३	३	२	५	१	०	१	०	०	०	४	२	६
२	२६५	२	१	३	२	१	३	०	०	०	४	२	६
३	३६२	४	३	७	२	१	३	४	३	७	१०	७	१७
४	३४४	६	५	११	१	३	४	१	२	३	८	१०	१८
५	२७०	१	१	२	०	०	०	०	०	०	१	१	२
६	३९८	२	३	५	३	१	४	३	०	३	८	४	१२
जम्मा	१८२२	१८	१५	३३	९	६	१५	८	५	१३	३५	२६	६१

विद्यालयमा भर्ना नभएका बालबालिका सम्बन्धी विवरण

३.१.९ शैक्षिक गुणस्तर सुविधा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	बडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा (भएको/नभएको)	ऋचभन्क कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको/नभएको)
खण्डेश्वरी मा.वि.	४				भएको	
महादेव मा.वि.	२					
छिप्लकेदार मा.वि.	६				भएको	
भवानी आ.वि. सिति	१					
भवानी आ.वि.सौगान्ता	५				भएको	
सरस्वती आ.वि.मरखोला	४				भएको	
तामाखानी आ.वि.	४					
हिमालय आ.वि.पाथा	३					
सिद्धनाथ आ.वि.	३					
महादेव आ.वि.काटै	३					
शुर्माभवानी आ.वि.थुम्ती	३					
दुदिला आ.वि.	३					
महादेव आ.वि.ल्लाथी	१					
अपि आ.वि. चौरी	२					
अपिनाम्पा आ.वि.	२					
शिद्धनाथ आ.वि.	६					
महादेव आ.वि.राडपाड	६					
महादेव आ.वि.खडियान	६					
भवानी आ.वि.ककनाडी	६					
गौरीशंकर आ.वि.मज्या	६					
सानो आ.वि.माडदाड	६					
भुमिराज आ.वि.	६					
डाडावाग आ.वि.लुम्थी	५					

३.१.१० बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/ नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)
खण्डेश्वरी मा.वि.	४	√	√	√	√
महादेव मा.वि.	२	√	√	√	√
छिपुलकेदार मा.वि.	६	√	√	√	√
भवानी आ.वि. सिति	१	√	√	√	√
भवानी आ.वि.सौगान्ना	५	√	√	√	√
सरस्वती आ.वि.मरखोला	४	√	√	√	√
तामाखानी आ.वि.	४	√	√	√	√
हिमालय आ.वि.पाथा	३	√	√	√	√
सिद्धनाथ आ.वि.	३	√	√	√	√
महादेव आ.वि.काटे	३	√	√	√	√
शुर्माभवानी आ.वि.थुम्ती	३	√	√	√	√
दुदिला आ.वि.	३				
महादेव आ.वि.त्वाथी	१	√	√	√	√
अपि आ.वि. चौरी	२				
अपिनाम्पा आ.वि.	२				
शिद्धनाथ आ.वि.	६	√	√	√	√
महादेव आ.वि.राडपाड	६	√	√	√	√
महादेव आ.वि.खडियान	६	√	√	√	√
भवानी आ.वि.ककनाडी	६	√	√	√	√
गौरीशंकर आ.वि.मज्या	६	√	√	√	√
सानो आ.वि.माडदाड	६	√	√	√	√
भुमिराज आ.वि.	६	√	√	√	√
डाडावाग आ.वि.लुम्थी	५	√	√	√	√

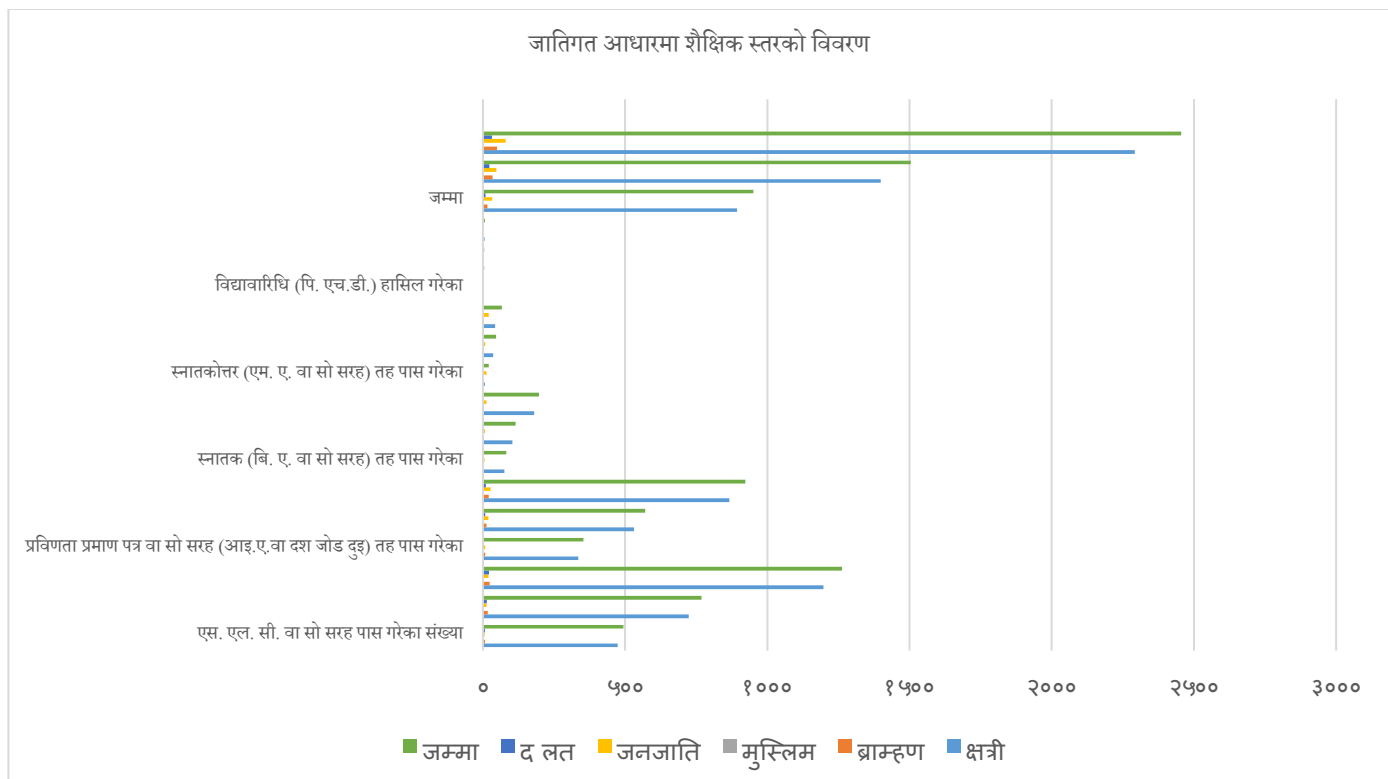
३.१.११ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तिको किसिम अनुसार										
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
खण्डेश्वरी मा.वि.	४	३	१	१	१	१८७			७	१२		
महादेव मा.वि.	२					११४						
छिपुलकेदार मा.वि.	६	७	४			९४						
भवानी आ.वि. सिति	१			१	१	६३						
भवानी आ.वि.सौगान्ना	५	३	२	१		२२३						
सरस्वती आ.वि.मरखोला	४	४	७			६९						
तामाखानी आ.वि.	४	३	४	३		६७						
हिमालय आ.वि.पाथा	३			१		१६२						

सिद्धनाथ आ.वि.	३			१		१५												
महादेव आ.वि.काटे	३			१		२०												
शुर्माभवानी आ.वि.थुम्ती	३					२४												
दुदिला आ.वि.	३					११												
महादेव आ.वि.लवाथी	१					१०												
अपि आ.वि.चौरी	२					८												
अपिनाम्पा आ.वि.	२			१		८												
शिद्धनाथ आ.वि.	६					१७												
महादेव आ.वि.राडपाड	६					७												
महादेव आ.वि.खडियान	६					२३												
भवानी आ.वि.ककनाडी	६	२	१			१५												
गौरीशंकर आ.वि.मज्या	६					१५												
सानो आ.वि.माडदाड	६	४	६			२३												
भुमिराज आ.वि.	६					११												
डाडावाग आ.वि.लुम्थी	५	३				२५												

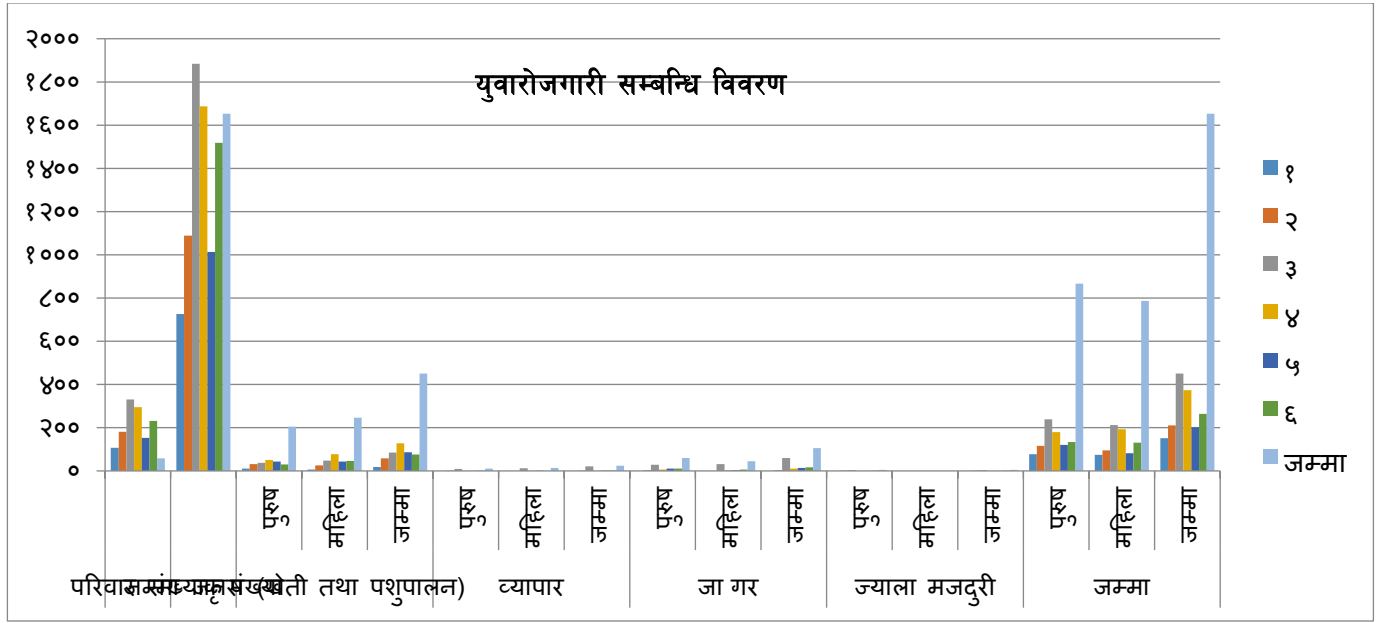
३.१.१२ जातिगत आधारमा शैक्षिक विवरण

जातिका नाम	एस. एल. सी. वा सो सरह पास गरेका संख्या			प्रविणता प्रमाण पत्र वा सो सरह (आइ.ए.वा दश जोड दुइ) तह पास गरेका			स्नातक (बि. ए. वा सो सरह) तह पास गरेका			स्नातकोत्तर (एम. ए. वा सो सरह) तह पास गरेका			विद्यावारिधि (पि. एच.डी.) हासिल गरेका			जम्मा		
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष
क्षत्री	४७४	७२३	११९७	३३५	५३१	८६६	७६	१०४	१८०	७	३६	४३	१	५	६	८९३	१३९९	२२९२
ब्राम्हण	७	१७	२४	८	१२	२०	०	३	३	१	२	३	०	०	०	१६	३४	५०
मुस्लिम	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१
जनजाति	६	१३	१९	८	१९	२७	६	७	१३	१२	८	२०	१	०	१	३३	४७	८०
दलित	७	१४	२१	२	८	१०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	९	२३	३२
जम्मा	४९४	७६८	१२६२	३५३	५७०	९२३	८२	११५	१९७	२०	४६	६६	२	५	७	९५१	१५०४	२४५५

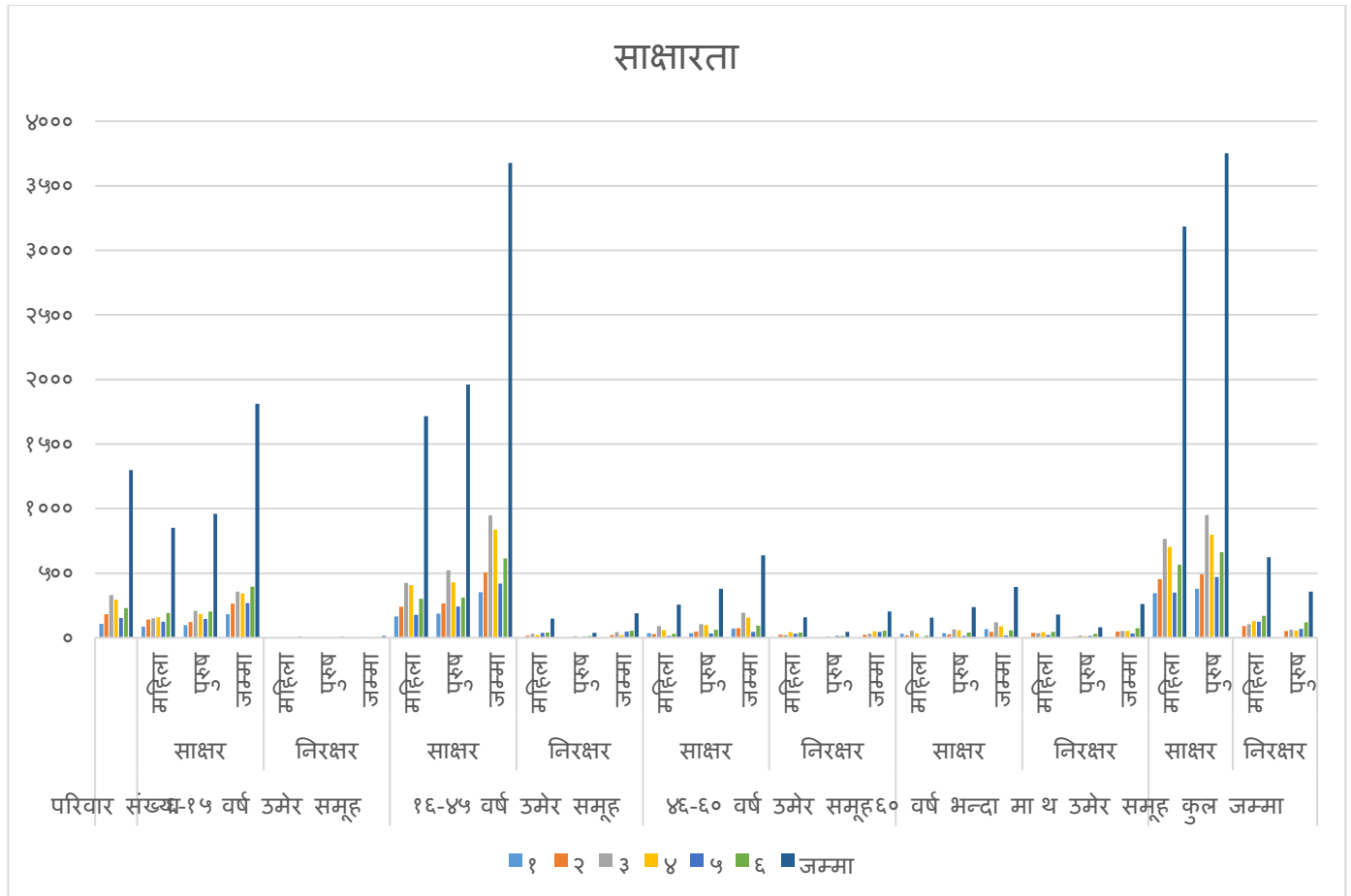
३.१.१३ युवारोजगारी सम्बन्धि विवरण

वडा नं.	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	कृष (खेती तथा पशुपालन)			व्यापार			जागर			ज्याला मजदुरी			जम्मा		
			पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	१०७	७२६	११	७	१८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७	७	१५२
२	१८१	१०८९	३२	२६	५८	१	०	१	४	०	४	१	०	१	११६	९५	२११
३	३३१	१८८४	३८	४७	८५	९	१२	२१	२९	३१	६०	३	०	३	२३९	२१२	४५१
४	२९५	१६८७	५०	७७	१२७	०	०	०	६	४	१०	०	०	०	१८०	१९३	३७३
५	१५३	१०१३	४३	४३	८६	०	१	१	११	३	१४	०	०	०	१२०	८२	२०२
६	२३१	१५१८	३०	४६	७६	१	०	१	१०	७	१७	१	०	१	१३३	१३१	२६४
जम्मा	५८	१६५३	२०४	२४६	४५०	११	१३	२४	६०	४५	१०५	५	०	५	८६६	७८७	१६५३

३.१.१४ सारक्षता

जम्मा	१	२	३	४	५	६	६-१५ वर्षे अमेर समूह		१६-४५ वर्षे अमेर समूह		४६-६० वर्षे अमेर समूह		६० वर्षे भन्दा माथि अमेर समूह		कुल जम्मा							
							साक्षर		निरक्षर		साक्षर		निरक्षर		साक्षर		निरक्षर		साक्षर		निरक्षर	
							महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला
१२९८	२३१	१५३	३८४	२९५	१५३	४४८	१८१	१०७	३३१	१८१	१०७	३३१	१८१	१०७	३३१	१८१	१०७	३३१				
८५१	१९२	१२४	३१६	१५८	१५०	३०८	१४१	१२३	२६४	१४१	१२३	२६४	१४१	१२३	२६४	१४१	१२३	२६४				
९६०	२०३	१४५	३४८	१८४	२०८	३९२	१२३	१८३	३०६	१२३	१८३	३०६	१२३	१८३	३०६	१२३	१८३	३०६				
१८११	३९५	२६९	६६४	३४२	३५८	७००	२६४	१८३	४४५	२६४	१८३	४४५	२६४	१८३	४४५	२६४	१८३	४४५				
७	१	१	२	२	२	४	१	०	१	१	०	१	१	०	१	१	०	१				
१४	३	१	४	२	२	४	२	०	२	२	०	२	२	०	२	२	०	२				
१७९६	३०२	१७७	४७९	४०७	४२४	८३१	२४०	१६६	४०७	२४०	१६६	४०७	२४०	१६६	४०७	२४०	१६६	४०७				
१९६२	३१२	२४३	५५५	४३०	५२३	९५३	२६७	१८७	४५४	२६७	१८७	४५४	२६७	१८७	४५४	२६७	१८७	४५४				
३६७८	६१४	४२०	१०३४	८३७	९४७	१७८४	५०७	३५३	९५७	५०७	३५३	९५७	५०७	३५३	९५७	५०७	३५३	९५७				
१४९	४१	३९	८०	२२	३१	५३	१६	४	२०	१६	४	२०	१६	४	२०	१६	४	२०				
३९	१४	९	२३	०	१२	१२	४	०	४	४	०	४	४	०	४	४	०	४				
१८८	५५	४८	१०३	२२	४३	६५	२०	०	२०	२०	०	२०	२०	०	२०	२०	०	२०				
२५७	३१	१३	४४	५९	९०	१४९	२८	३६	६६	२८	३६	६६	२८	३६	६६	२८	३६	६६				
३८०	६२	३३	९५	९७	१०५	२०२	४७	३६	९५	४७	३६	९५	४७	३६	९५	४७	३६	९५				
६३७	९३	४६	१३९	१५६	१९५	३५१	७५	७२	१५१	७५	७२	१५१	७५	७२	१५१	७५	७२	१५१				
१५९	४०	३१	७१	४२	२२	६४	२३	१	२३	२३	१	२३	२३	१	२३	२३	१	२३				
४५	१४	१४	२८	७	९	१६	१	०	१	१	०	१	१	०	१	१	०	१				
२०४	५४	४५	९९	४९	३१	८०	२४	१	५५	२४	१	५५	२४	१	५५	२४	१	५५				
१५६	१७	३	२०	३३	५५	८८	१८	३०	४८	१८	३०	४८	१८	३०	४८	१८	३०	४८				
२३८	४१	१४	५५	५६	६४	१२०	२७	३६	६४	२७	३६	६४	२७	३६	६४	२७	३६	६४				
३९४	५८	१७	७५	८९	११९	२०८	४५	६६	१६४	४५	६६	१६४	४५	६६	१६४	४५	६६	१६४				
१७९	४४	२१	६५	४२	३५	७७	३७	०	७७	३७	०	७७	३७	०	७७	३७	०	७७				
८१	३०	१३	४३	११	१७	२८	१०	०	१०	१०	०	१०	१०	०	१०	१०	०	१०				
२६०	७४	३४	१०८	५३	५२	१०५	४७	०	१०५	४७	०	१०५	४७	०	१०५	४७	०	१०५				
३१८६	५६६	३५१	९१७	७०४	७६६	१४७४	४५४	३०५	१४७४	४५४	३०५	१४७४	४५४	३०५	१४७४	४५४	३०५	१४७४				
३७५१	६६१	४६९	११३०	७९९	९५१	१७५०	४९२	३७९	११३०	४९२	३७९	११३०	४९२	३७९	११३०	४९२	३७९	११३०				
६२३	१७१	१२४	२९५	१०६	१०६	२१२	११	१	२१२	११	१	२१२	११	१	२१२	११	१	२१२				
३५७	१२०	६९	१८९	५४	६१	११५	५२	१	११५	५२	१	११५	५२	१	११५	५२	१	११५				

३.१.१५ बालमजदुर सम्बन्धि विवरण

वडा नं.	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	१६ वर्षसम्मका जम्मा केटा केटी संख्या			वाल श्रममा संलग्न १६ वर्ष मुनीका केटा केटी संख्या		
			वालक	वालका	जम्मा	वालक	वालका	जम्मा
१	१०७	७२६	१२९	१२७	२५६	०	०	०
२	१८१	१०८९	१९९	२०२	४०१	०	०	०
३	३३१	१८८४	३०७	२४२	५४९	०	१	१
४	२९५	१६८७	२६२	२४९	५११	०	०	०
५	१५३	१०१३	२२४	२०९	४३३	०	०	०
६	२३१	१५१८	३३८	२८८	६२६	०	१	१
जम्मा	१२९८	७९१७	१४५९	१३१७	२७५६	०	२	२

३.२ स्वास्थ्य तथा पोषण विवरण

३.२.१ स्वास्थ्य संस्था विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)									
			स्विकृत दरबन्दी	पूर्तिको अवस्था		प्रसुती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्स रेसेवा	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससि ट	परामर्श सेवा	सुरक्षित मातृत्व सेवा	रक्त संचार सेवा
खण्डेश्वरी स्वा.चौ.	४	३	५	३	-	√	√	√	-	√	√	-	√	√	-
सा.ई.पाथा	३	१४	२	२	-	-	-	√	-	√	√	-	√	√	-
सा.ई.सिति	१	१४	२	२	-	-	-	√	-	√	√	-	√	√	-
सा.ई.लुम्धी	५	१४	२	२	-	-	-	√	-	√	√	-	√	√	-
सा.ई. ध्वांक्वां	६	१४	२	१	-	-	-	√	-	√	√	-	√	√	-
स्वा.चौ.घुसा	२	३	५	३	-	√	√	√	-	√	√	-	√	√	-

१. अस्पताल, २. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, ३. स्वास्थ्य चौकी, ४. नीजि अस्पताल, ५. आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, ६. आखा उपचार केन्द्र, ७. प्रसुती गृह, ८. बाल अस्पताल, ९. मानसिक अस्पताल, १०. प्राकृतिक चिकित्सालय, ११. रक्त संचार केन्द्र, १२. एचआइभि परीक्षण तथा परामर्श केन्द्र, १३. शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, १४. सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई, १५. नीजि क्लिनिक, १६. शिक्षण अस्पताल १७. फार्मसी १८. अन्य

३.२.२ चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	नम्बर वडा	प्रकार	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या								अन्य	अन्य
			विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन			
खण्डेश्वरी स्वा.चौ.	४	३	-	-	१	-	२	४	१	स्वी.१	का.स. १	
सा.ई.सिति	१	१४	-	-	-	-	२	१	-	स्वी.१		
स्वा.चौ.घुसा	२	३	-	-	१	-	२	२	१	का.स.२	स्वी.१	
सा.ई.पाथ	३	१४	-	-	-	-	१	१	१	का.स.१		
सा.ई.सौगन्ना	५	१४	-	-	-	-	१	२	-	स्वी.१		
सा.ई. ध्वांक्वां	६	१४	-	-	-	-	१	१	-	का.स.१		

३.२.३ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ बर्ष मुनीका बालबालिका	
	१ बर्ष मुनीका	२ बर्ष मुनीका	५ बर्ष मुनीका	विसिजि	पेण्टाभ्या लेण्ट	पोलियो तेश्रो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुषोषित
१	१५	३२	६२	१४	१५	१५	१५	१६	५२	-
२	२१	३५	८१	२१	२२	२०	२१	२२	७३	-
३	२९	६५	१०६	१२	१३	११	१५	२५	९७	-
४	२५	६८	१०९	२०	२४	२१	२६	२५	८३	-
५	२०	३९	१२०	२१	१९	२०	१९	२०	१०८	-
६	२६	५२	१३०	२६	२५	२५	२४	२७	१०६	-

डिपिटी, हेपबि, हिपबि३

३.२.४ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसूती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसूती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१							
२	१५	६	९	१५	१५	-	-
३							
४	३६	३६	३६	३६	३६		
५	४	४	४	४	४		
६							
	जम्मा	४६	४९	५५	५५		

३.२.५ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नं	गर्भावस्था/प्रसूती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	दिनभित्र मृत्यु जन्मेको २८ भएका नवजात शिशु	१५-५९ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
१					१४२					३
२	-	१५	-	-	१९२		२३०	१०६		६
३					३८६					५
४	-	३४	२	-	३३४	२१	३६०	४१		४
५					१७९					१
६					२५८					४
९										
	जम्मा	४९	२		१४९१	२१	५९०	१४७		२३

३.२.६ गाउँपालिका/नगरपालिका भित्रमा देखा परेका प्रमुख रोग र तिनको उपचारसम्बन्धी विवरण

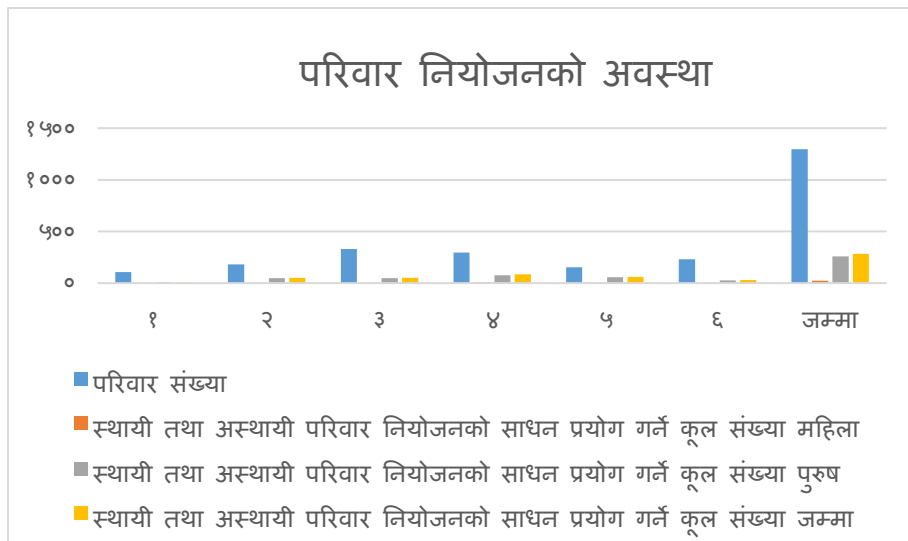
क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया	१५	१०	-	-	-
२	भाडा पखाला	२५	२५	-	-	-
३	मलेरिया					
४	कालाजार					
५	क्षय रोग (टिबी)					
६	कुष्ठ रोग					
७	रक्तचाप					
८	मुटु रोग					
९	ग्यास्टीक/अल्सर	३०	३०	-	-	-
१०	पक्षघात					
११	एचआईभि एड्स					
१३	क्यान्सर					
१४	मधुमेह (चिनी रोग)					
१५	दम (स्वासप्रश्वास)					
१६	प्रसूतीजन्य रोग					
१७	अन्य					
	जम्मा	७०	६५			

नोट :- स्वास्थ्य संस्थामा सवैभन्दा वढी आएका १० वटा रोगहरुको नाम क्रमशः लेख्ने (रोगको नाम सूची राख्ने)

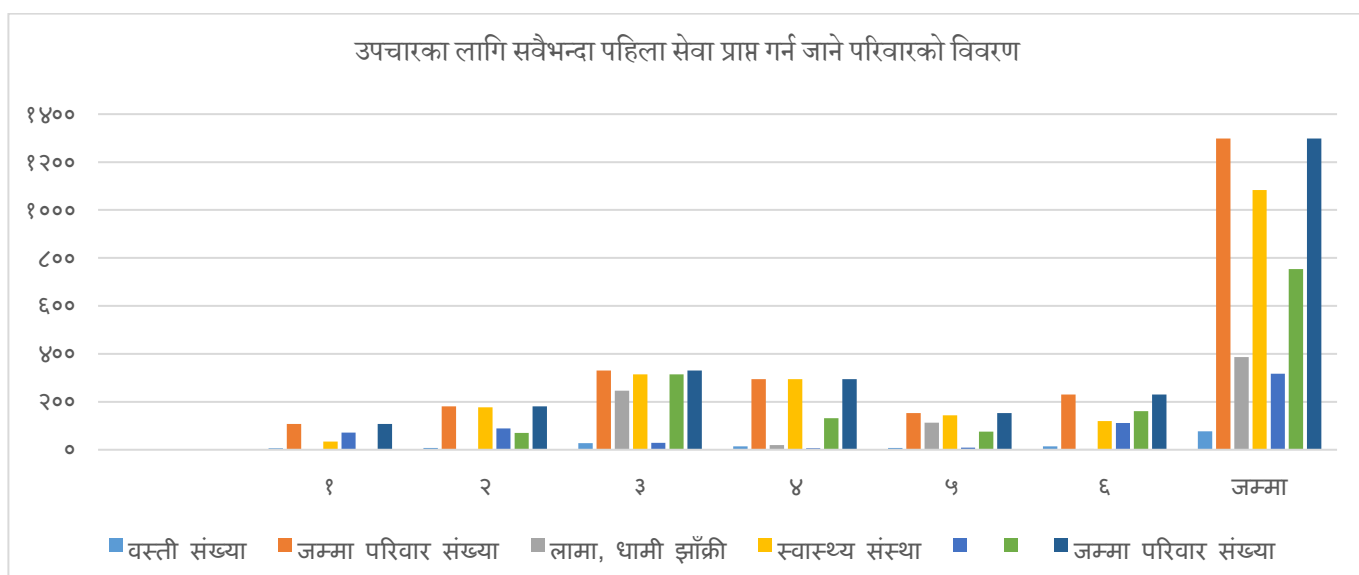
३.१.७ परिवार नियोजन को अवस्था

वडा नं.	परिवार संख्या	स्थायी तथा अस्थायी परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने कूल संख्या		
		महिला	पुरुष	जम्मा
१	१०७	०	८	८
२	१८१	३	४७	५०
३	३३१	३	४८	५१
४	२९५	९	७५	८४
५	१५३	५	५६	६१
६	२३१	४	२६	३०
जम्मा	१२९८	२४	२६०	२८४

३.२.८ उपचारका लागि सबै भन्दा पहिला सेवा प्राप्त गर्न जाने परिवारको विवरण

वडा नं.	वस्ती संख्या	जम्मा परिवार संख्या	लामा, धामी झाँक्री	स्वास्थ्य संस्था			जम्मा परिवार संख्या
				स्वास्थ्य चौकी	अस्पताल (निजी, सरकारी)	अन्य	
१	६	१०७	०	३४	७२	१	१०७
२	७	१८१	२	१७७	८९	७०	१८१
३	२८	३३१	२४७	३१५	२९	३१४	३३१
४	१४	२९५	२०	२९५	६	१३२	२९५
५	८	१५३	११३	१४३	९	७६	१५३
६	१४	२३१	४	१२०	११२	१६१	२३१
जम्मा	७७	१२९८	३८६	१०८४	३१७	७५४	१२९८

३.२.९ स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था

वडा नं.	वस्ती संख्या	जम्मा परिवार संख्या	नजिकको स्वास्थ्य चौकी रहेको स्थान	स्वास्थ्य चौकी पुग्न लाग्ने समय (घण्टा)	नजिकको अस्पताल रहेको स्थान	अस्पतालसम्म पुग्न लाग्ने समय (घण्टा)
१	६	१०१	घुसा	१ देखि ३ घण्टा	गोकुलेश्वर	१८ घण्टा
२	७	१७८	घुसा	५ मि देखि ३ घण्टा	गोकुलेश्वर	१८ घण्टा
३	२८	२९१	पाथा र खण्डेश्वरी	५ मि देखि १ घण्टा ३० मि.	गोकुलेश्वर	१६ घण्टा
४	१४	२७३	खण्डेश्वरी	५ मि देखि १ घण्टा ३० मि.	गोकुलेश्वर	१५ घण्टा
५	८	१४१	खण्डेश्वरी	३ घण्टा	गोकुलेश्वर	१२ घण्टा
६	१४	२२४	गोल्फा	५ मि देखि २ घण्टा	गोकुलेश्वर	१२ घण्टा
जम्मा	७७	१२०८				

३.३ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

३.३.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जनस्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग (१. खेलकुद, २. प्रदर्शनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
१	पिलकन्द	मनोरञ्जन, खेलकुद	-	सरकारी	-	१०,०००
२	धनबोरा	खेलकुद	-	निजी	१०,०००	५०००
३	पाथा/खुमथ्याड	मनोरञ्जन, खेलकुद	-	सामुदायिक	-	५०००
४	सम्टेली चौड	मनोरञ्जन, खेलकुद	-	सामुदायिक	१०,०००	१५०००
५						

३.३.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)	पाएको सम्मान वा पुरस्कार
१	अनिता जागरी	म.	२२	कबड्डी	राष्ट्रिय	-
	सुनिल लोथ्याल	पु.	२१	क्रिकेट	जिल्ला स्तरिय	-
२	कृष्ण सिंह लोथ्याल	पु.	३३	तेकन्दो	राष्ट्रिय	-
३	कुबेर बोहरा	पु.	२५	सटपुट	राष्ट्रिय	-
	लव ठेकरे	पु.	२३	क्रिकेट	क्षेत्रीय	-

३.३.३ मुख्य चाड, पर्व तथा मेला जात्रा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत
१	विसु जात्रा	सिति	नयाँ वर्ष	धार्मिक ऐतिहासिक	
२	घुसा जात्रा	घुसा	भाद्र	धार्मिक ऐतिहासिक	
३	क्षेती जात्रा, काँटे जात्रा	क्षेती/काँटे	साउन, भदौ	धार्मिक ऐतिहासिक	
४	गौरा, विसु जात्रा	खण्डेश्वरी, ४	भदौ, वैशाख	धार्मिक ऐतिहासिक	
५	गौरा, विसु जात्रा	लुम्थी, सौगान्ना	भदौ, वैशाख	धार्मिक ऐतिहासिक	
६	विसु जात्रा	सितोला	वैशाख	धार्मिक ऐतिहासिक	

खण्ड ड: भौतिक पूर्वाधार स्थिति विवरण

४.१ सडक मार्ग

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
१						
२						
३						
४						
५	खण्डेश्वरी सडक	रेला	मकरीगाड	५	कच्ची	७५००
६						

४.२ पैदल मार्ग

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		
१	अपि पर्यटकीय पदमार्ग	ढडेखोला	अपिवेश क्याम्प	१५ कि.मि.	१५ हजार
२	कस्सोली पदमार्ग	कस्सोली	ढडेखोला	८ कि.मि.	१८ हजार
३	क्षेती पैदलमार्ग	मकरीगाड	क्षेती	२० कि.मि.	१८ हजार
४	खण्डेश्वरी, पदमार्ग	मकरीगाड	खण्डेश्वरी	६ कि.मि.	२० हजार
३/४	खण्डेश्वरी कृषि सडक	छिचरानी	थुम्ती	५ कि.मि.	२० हजार
५	घोल्जर पैदलमार्ग	सौगान्ना, लुम्थी	गुल्जर	६ कि.मि.	५ हजार
६	सतगंगा पर्यटकीय मार्ग	ओखल	सतगंगा	२० कि.मि.	८ हजार
६	सितोला होबरी	सितोला	होबरी	१५ कि.मि.	५ हजार

४.३ पुल तथा पुलेसा

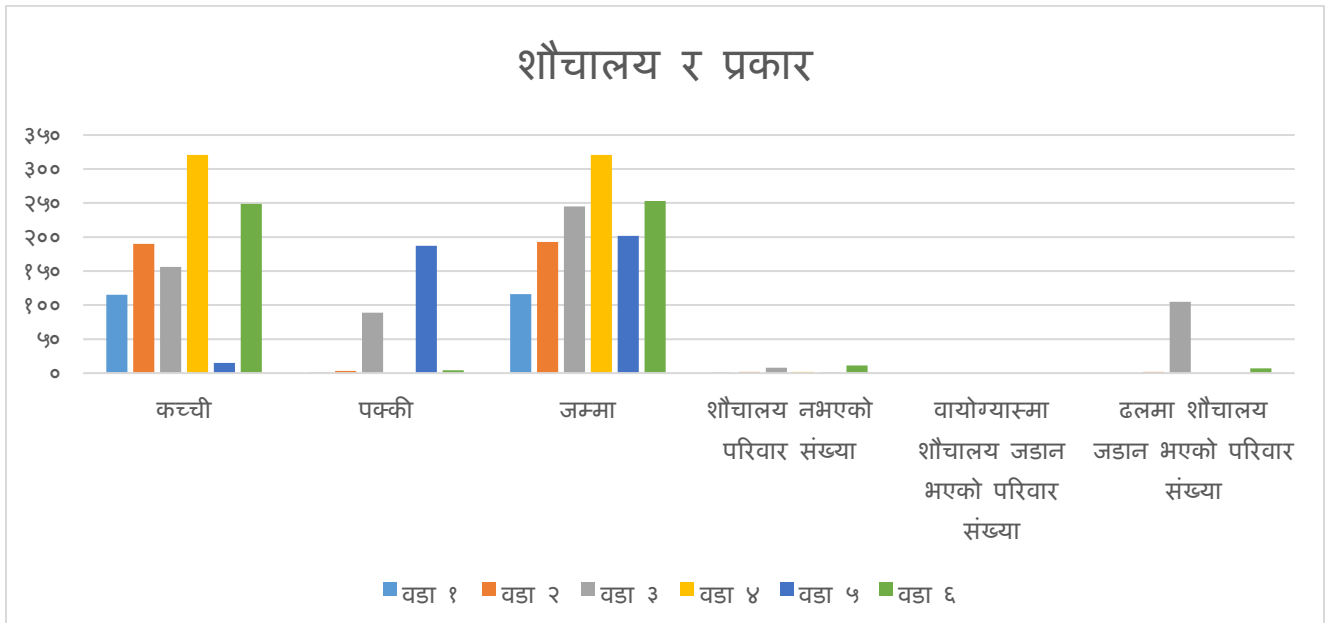
वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरू		भोलुङ्गे/काठे /ट्रष्ट/ पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
१	खायकोट ट्रस पुल	चौलानी	खायकोट	गंद	ट्रस	१५ मि.	राम्रो	२०७३
	गंद ट्रस पुल	गंद	भट्टार	खायकोट	ट्रस	१० मि.	राम्रो	२०७१

	गनिगाड आर सि.सि.पुल	गनिगाड	आरुओखर	पाटा	आर सि.सि.	४मि.	राम्रो	२०७४
	गनिगाड आर सि.सि.पुल २	गनिगाड	आरुओखर	पाटा	आर सि.सि.	४मि.	राम्रो	२०७४
	धौलीओडार	चौलानी	भल्याखोला	धौलीओडार	काठे	५ मि.	पुरानो	२०७०
	दोमोल	चौलानी	दोमोल	सल्लेधार	काठे	७ मि.	पुरानो	२०६९
	थेपले	थेपले खोला	सिती	पाटा	काठे	६ मि.	जिर्ण	२०६९
२	भगले	चौलानी	भगले	पाटु	ट्रस	१२ मि.	जिर्ण	२०५०
	कस्सोली ट्रस	चौलानी	वाड नं.३	वाड नं.२	ट्रस	१५ मि.	ठिकै	२०६५
	जाँजरी चअअ	लिथेली खोला	जाँजरी	थाला	चअअ	५ मि.	ठिक	२०७४
	नाइजर	गुरुखोला	स्वा.चौ.घुसा	पाटु	चअअ	५ मि.	ठिकै	२०७४
	गुरुखोला	घुसाली खोला	पाटु	घुसा	चअअ	५ मि.	राम्रो	२०७४
	जारघट्टी	घुसाली खोला	पाटु	पाटु	चअअ	५ मि.	पुरानो	२०६०
	जारघट्टी २	घुसाली खोला	पाटु	पाटु	चअअ	५ मि.	पुरानो	२०६०
	छुमछुम खोला	छुमछुम खोला	दैभात	साकार	काठे	७ मि.	पुरानो	२०६८
	घट्टेखोला	घट्टेखोला	घुसा	गन्नेधार	काठे	७ मि.	जिर्ण	२०५८
	सतगंगा	छुमछुम खोला	दैभात	सतगंगा	काठे	७ मि.	जिर्ण	२०६८
३	सेला	क्षेती खोला	क्षेती	सेला	काठे	७ मि.	पुरानो	२०७०
	कापु गाड	कापु खोला	क्षेती	घांजीर	काठे	५ मि.	पुरानो	२०७०
	लिथ्याड पुल	लिथ्याड	क्षेती	खुमथ्याड	काठे	८मि.	पुरानो	२०७०
	घांजीर भोलंगे	पाट खोला	क्षेती					
	स्याडला काठे पुल	कापु खोला	रंघाडी	खुमथ्याड	काठे	८ मि.	राम्रो	२०७४
	ठिन्के ट्रस पुल	क्षेती खोला	राताभिटा	मादेउ फागाला	ट्रस	१८ मि.	राम्रो	२०७१
	सोनारु ट्रस पुल	क्षेती खोला	पाथा	डोगारा	काठे	६ मि.	राम्रो	२०७२
	घटटे खोला ट्रस पुल	पथा	घटटे खोला	घटटे खोला	काठे	५ मि.	राम्रो	२०७३
	ठोप्पली ट्रस पुल	कापु खोला	पाथा	कोर्थी	ट्रस	१५ मि.	राम्रो	२०७०
	कटेलीगाड काठे	कटेलीगाड	विसौनाचौर	कोर्थी	काठे	६ मि.	पुरानो	२०६९
	कटेलीगाड काठ मल्लो	कटेलीगाड	मरफुल	कटेलीगाड	काठे	५ मि.	राम्रो	२०७३
	खौला काठे पुल	गुरुजाडला खोला	खौला	राताभिटा	काठे	६ मि.	पुरानो	२०७०
	खल खोला काठे पुल	खल खोला	खल	मेलदुङ्गा	काठे	५ मि.	पुरानो	२०७१
	भौभौ खोला काठे पुल	भौभौ खोला	थुम्ती	जुल्कने	काठे	५ मि.	पुरानो	२०७२
	सिमन खोला काठे पुल	क्षेती गाड	रथि	राताभिटा	काठे	५ मि.	पुरानो	२०७४
	सम्भाड भोलुङ्गे पुल	क्षेती गाड	सम्भाड	लुम्चा	काठे	७ मि.	पुरानो	२०७०
	साडडी खोला काठे पुल	क्षेती गाड	थुम्ती	लुम्चा	काठे	७ मि.	पुरानो	२०७२
५	मकरीगाड भुलंगे पुल	दल्याड खोला	मकरीगाड	भट्टार/मकरीकोट	भुलंगे	६० मि.	राम्रो	२०६०
	तिमला भोलंगे पुल	चौलानी	वारी तिम्ला	पारी तिम्ला	भुलंगे	६० मि.	राम्रो	२०६९
	ओखल भोलंगे पुल	चौलानी	ओखल	चौकीबगर	भुलंगे	६० मि.	राम्रो	२०५५
६	ककनाडी भो.पु.	मज्या खोला	मज्या	ककनाडी	भुलंगे	५० मि.	राम्रो	२०६७
	पाडचिन खोला ट्रस पुल	पाडचिन खोला	खडियान	पाडचिन	ट्रस	१५ मि.	राम्रो	२०७०
	सेली खोला चअअ पुल	सेली खोला	सितोला	धंकां	चअअ	९ मि.	राम्रो	२०७४
	घट्टेखोला काठे पुल	घट्टेखोला	पाडचेन	घट्टेखोला	काठे	१० मि.	राम्रो	२०७१

२							
३	काठै सामुदायिक भवन	कटेलीगाड	वडा कार्यालय	√	राम्रो	३००	
	पाथा सामुदायिक भवन	पाथा	स्वा.इं	√	राम्रो	३००	
	भगिरथ स्मीर्ती भवन	थुम्ती	पुस्तकालय	√	राम्रो	१००	
	भुस्कु सा.भवन	भुस्कु	क्लब	√	राम्रो	५०	
४	खल्कोट सा.भवन	खल्कोट	क्लब	√	राम्रो	५०	
	खात्ती सा.भवन	खात्ती	क्लब	√	राम्रो	५०	
	नौपाटा सा.भवन	नौपाटा	क्लब	√	राम्रो	६०	
	चिलडुडरा सा.भवन	चिलडुडरा	क्लब	√	राम्रो	६०	
	मिलन केन्द्र	नौपाटा	ठेकरे मिलन केन्द्र	√	राम्रो	२००	
५							
६	सितोला सा.भवन		क्लब	√	राम्रो	६०	

४.६ शौचालय र प्रकार

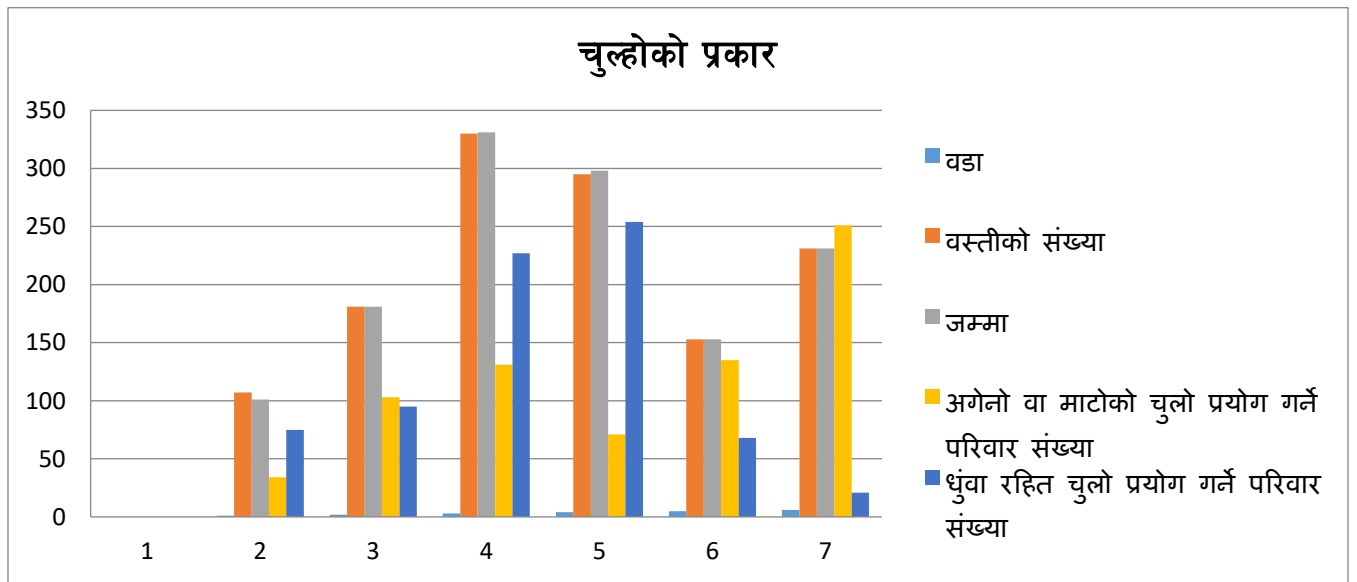

वडा नं	वस्तीकोसंख्या	जम्मापरिवार संख्या	कचची	पक्की	जम्मा	शौचालयनभएको परिवार संख्या	वायोग्यास्माशौचालय जडान भएको परिवार संख्या	ढलमाशौचालय जडान भएको परिवार संख्या
१	६	१०७	११५	१	११६	१	०	०
२	७	१८१	१९०	३	१९३	२	०	२
३	२८	३३१	१५६	८९	२४५	८	०	१०५
४	१४	२९५	३२१	०	३२१	२	०	०

५	८	१५३	१५	१८७	२०२	१	०	०
६	१४	२३१	२४९	४	२५३	११	०	७
जम्मा	७७	१२९८	१०४६	२८४	१३३०	२५	०	११४

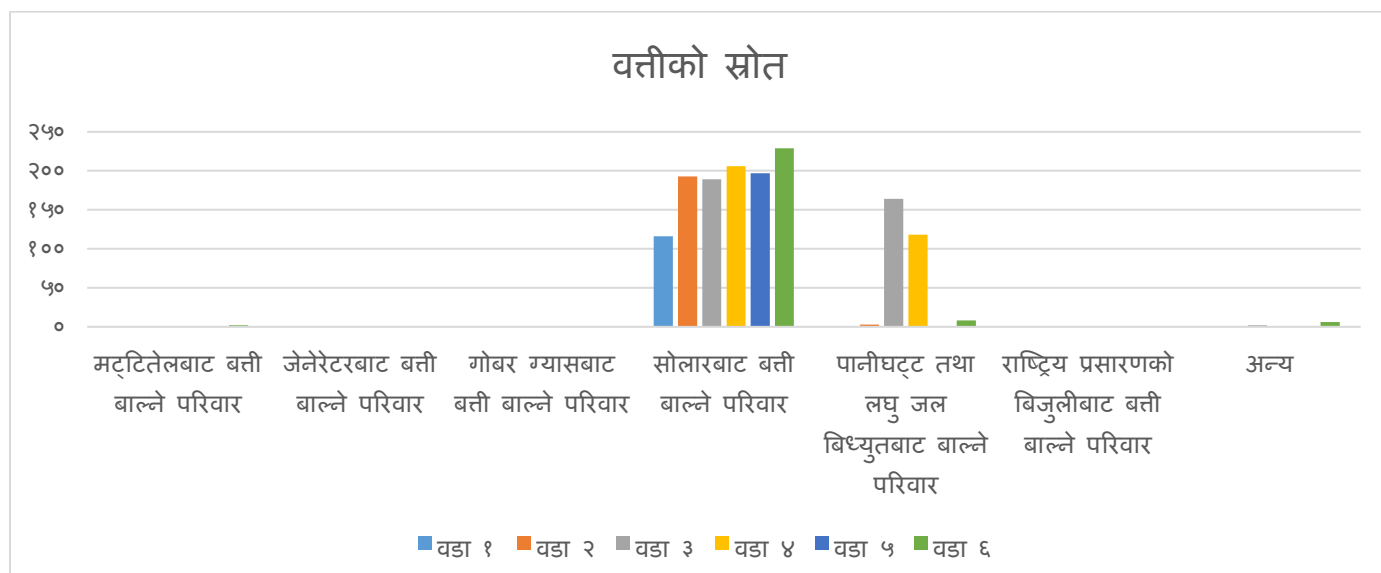
४.७ चुल्होको प्रकार

वडा नं	वस्तीको संख्या	जम्मा परिवार संख्या	अगेनो वा माटोको चुलो प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	धुंवा रहित चुलो प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	भुसेचुलो प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	स्टोभ प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	ग्यास चुलो प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	बिधुतचुलो(हिटर) प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	अन्यचुलो प्रयोग गर्ने परिवार संख्या
१	१०७	१०१	३४	७५	०	०	०	०	०
२	१८१	१८१	१०३	९५	०	०	०	०	०
३	३३०	३३१	१३१	२२७	०	०	०	०	०
४	२९५	२९८	७	२५४	०	०	०	०	०
५	१५३	१५३	१३५	६८	०	०	०	०	०
६	२३१	२३१	२५१	२१	०	०	०	०	०

४.८ बत्तीको स्रोत

वडा नं	वस्तीको संख्या	जम्मा परिवार संख्या	मट्टितेलबाट बत्तीबाल्ने परिवार	जेनेरेटरबाट बत्तीबाल्ने परिवार	गोबर गयासबाट बत्तीबाल्ने परिवार	सोलारबाट बत्ती बाल्नेपरिवार	पानीघट्ट तथा लघु जलबिद्युतबाट बाल्ने परिवार	राष्ट्रिय प्रसारणकोबिजुलीबाट बत्ती बाल्ने परिवार	अन्य	जम्मा
वडा१	६	१०७	०	०	०	११६	१	०	०	११७
वडा२	७	१८१	०	०	०	१९३	३	०	०	१९६
वडा३	२८	३३१	०	०	१	१८९	१६४	०	२	३५६
वडा४	१४	२९५	०	०	०	२०६	११८	०	०	३२४
वडा५	८	१५३	०	०	०	१९७	१	०	०	१९८
वडा६	१४	२३१	२	०	०	२१५	८	०	६	२३१

४.९ संचारका साधनको विवरण

वडानं	वस्तीको संख्या	जम्मा परिवार संख्या	रे डयो-क्यासेट भएका परिवार	टि. भ भएका परिवार	मोबाइल भएका परिवार	कम्प्युटर भएका परिवार	ईमेलइन्टर्नेट भएका परिवार	अन्य
वडा१	६	१०७	६४	१८	१०४	०	०	४
वडा२	७	१८१	११९	२०	१६८	२	०	०
वडा३	२८	३३१	२७६	७१	३४०	१९	१	१
वडा४	१४	२९५	२६३	४६	३१३	८	०	०
वडा५	८	१५३	११०	२	१९३	२	०	२
वडा६	१४	२३१	१६४	११	२२५	१	१	०

खण्ड च: वन, जैविक विविधता तथा वातावरण

५.१ वनको विवरण

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
१	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक	५०	पाझरानी सा.व.	-		५००	१०००	१० कु.
		७०	दागाडा सा.व.	-		५००	१०००	१० कु.
	साभ्केदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
२	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक	३०	नौलाकोट सा.व.	-		२००	१०००	-
		२५	सेरा सा.व.	-		-	५००	-
	साभ्केदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
धार्मिक								
३	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक	५०	चडेपानी सा.व.	-		-	१०००	-
		३८	देउलीघाट संरक्षण सा.व.					
		५०	राजभिन घट्टे खोला संरक्षण सा.व.					
		४०	कटेलीगाड संरक्षण सा.व.					
		३५	डिगरफुल संरक्षण सा.व.					
		३९	ताथी रघाडी संरक्षण सा.व.					
	४५	कालीमाटी संरक्षण सा.व.						
साभ्केदारी								
वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
४	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक	४०	चिलडुङ्गा सा.व.	-		५०००	२०००	१० कु.
		३०	डौठी सा.व.	-		-	१०००	-
		७०	डौठी नाला सा.व.	-		-	३००	-
		२०	देउरुख सा.व.	-		१०००	२०००	१० कु.
		३५	खाती सा.व.	-		-	२०००	५ कु.
		३०	बरौसपानी सा.व.	-		-	१०००	-
		३०	जोल्धारा	-		-	२०००	-
	साभ्केदारी							
निजी								
कवुलियती								

	धार्मिक							
५	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
६	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							

नोट: जडिबुटी भन्नाले काठ, दाउरा र स्याउला बाहेक अन्य वन पैदावर जस्तै: जरा, पात, फल, फूल, खोटो, रस, चोप, कोया, विया, भुवा आदी बुझनु पर्दछ ।

५.२ जडिबुटीको विवरण

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आमदानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)
यासांगुम्बा,सतुवा,च्याउ,वन लसुन,	लोलु,रोखापु,भुलेनी,	१	१ कु.	२५,००,००,०००।	
सतुवा,च्याउ,	ल्वासे वन,फुलेली	२	१० कु	५,००,०००।	
यासांगुम्बा,सतुवा,च्याउ,वन लसुन,	अन्नीखाना,घट्टेखोला,काँटे	३	५० केजी	१२,५०,००,०००।	
यासांगुम्बा,सतुवा,च्याउ,वन लसुन,	धरमघर	४	५० केजी	१२,५०,००,०००।	
यासांगुम्बा,सतुवा,च्याउ,वन लसुन,	धरमघर	५	५० केजी	१२,५०,००,०००।	
यासांगुम्बा,सतुवा,च्याउ,वन लसुन,	सतगंगा,चाईमटेला	६	१कु	२५,००,००,०००।	
जम्मा					

५.३ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, र संरक्षित क्षेत्रको नाम	समेटिएका वडाहरु	जम्मा क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	संरक्षित र मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने घरधुरी
१. अपिनाम्पा संरक्षण क्षेत्र	सबै	१९०३१		
जम्मा				

५.४ चरन क्षेत्र

वडा नम्बर	चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	चरन व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्लाबन्दी, सामान्य)
१	लोलु रोखापु,पिलकन्द	लोलु	४५७०	
३	धरमघर,अन्नीखाना	धरमघर	२४५०	
४	धरमघर	धरमघर,	३४४२	
५	धुल्लेख	धुल्लेख	१२४०	
६	चाईमटेला,फाफु वन	चाईमटेला	११०० हेक्टर	
जम्मा				

५.५ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

५.५.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा वसोवास गरेका परिवार विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरधुरी संख्या					
		पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरोलो	अन्य	जम्मा
१	आरुओखर	√			३५		
१	तल्लवाथी	√			१५		
३	खिसा	√			१५		
३	आडपाड	√			८		
३	राताभिटा	√			१०		
३	भट्टार	√			४		
५	तिम्ला	√	√	१०	४		
६	ककनाडी	√	√	१५			
६	सितोला	√	√	२०			

५.५.२ विपदबाट मानवीय क्षती

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		पहिरो		शितलहर		रोग माहामारी		सर्पदंस		जंगली जनावरबाट क्षती		भूकम्प		अन्य		
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	
१.																			
२.																			
३.					१													१	
४.					१														
५.					१														
६.																			
जम्मा																			

५.५.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय(महिना उल्लेख गर्नुहोस्)

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती
१	चैत, वैशाख	साउन, भदौ	भदौ		चैत, वैशाख, जेठ	जेठ	
२	चैत, वैशाख	साउन, भदौ	भदौ		चैत, वैशाख, जेठ	जेठ	
३	चैत, वैशाख	साउन, भदौ	भदौ		चैत, वैशाख, जेठ	जेठ	
४	चैत, वैशाख	साउन, भदौ	भदौ		चैत, वैशाख, जेठ	जेठ	
५	चैत, वैशाख	साउन, भदौ	भदौ		चैत, वैशाख, जेठ	जेठ	
६	चैत, वैशाख	साउन, भदौ	भदौ		चैत, वैशाख, जेठ	जेठ	
जम्मा							

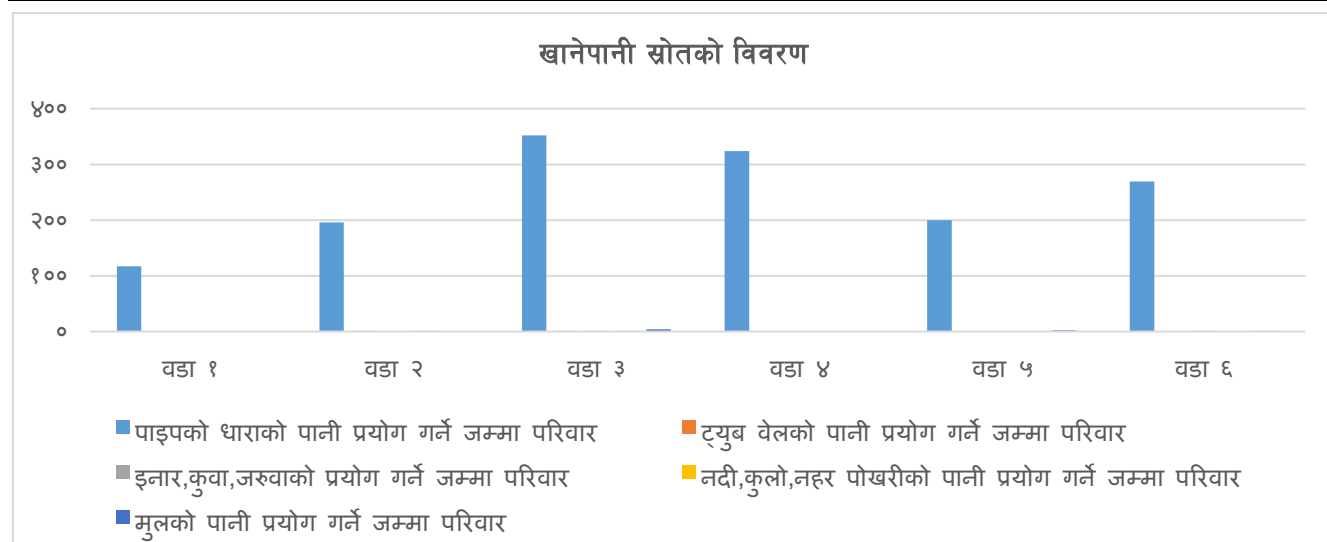

५.६.६ संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)

संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमीन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण
संरक्षित पानी मुहान			हेक्टर	
कुरमुल मुल पानी	४	खात्ती		
बरौसेपानी चौविसन	४	चौविसन		
भाँडारी मुलपानी	४	खल्कोट		
तल्लो भाँडारी खोला मुलपानी	४	नौपाटा		
नदी नियन्त्रण तथा उकासबाट संरक्षित क्षेत्रको नाम				
गौणे खोला				
संरक्षित खेतवारीको क्षेत्रफल				
भिरालो रोकथाम तथा संरक्षित संरचना				

५.६.७ खानेपानी स्रोतको विवरण

वडा नं	पाइपको धाराको पानी प्रयोग गर्ने जम्मा परिवार	ट्युब वेलको पानी प्रयोग गर्ने जम्मा परिवार	इनार,कुवा,जरुवाको प्रयोग गर्ने जम्मा परिवार	नदी,कुलो,नहर पोखरीको पानी प्रयोग गर्ने जम्मा परिवार	मुलको पानी प्रयोग गर्ने जम्मा परिवार
वडा १	११७	०	०	०	०
वडा २	१९६	१	०	१	०
वडा ३	३५२	१	१	१	४
वडा ४	३२४	०	०	०	०
वडा ५	२००	०	०	०	२
वडा ६	२६९	०	१	०	१

खण्ड ६ : संस्थागत विकास विवरण

६.१ गाउँपालिका/नगरपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय तह					
	गाउँपालिका/नगरपालिका	अपिहिमाल गा.पा	खण्डेश्वरी	४	१०	
	वडा कार्यालय					
२	स्वास्थ्य संस्थाहरु					
	अस्पताल					
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र					
	स्वास्थ्य चौकी	खण्डेश्वरी,घुसा	वडा नं.४,२			
	उप स्वास्थ्य चौकी					
	सामुदायिक स्वस्थ इकाई	पथा	वडा नं. ४	४	५	
३	कृषि					
क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
४	पशु सेवा		खण्डेश्वरी	४	३	
५	हुलाक	खण्डेश्वरी हुलाक	खण्डेश्वरी	४	२	
६	वन					
७	प्रहरी कार्यालय	खण्डेश्वरी प्रहरी चौकी	खण्डेश्वरी	४	९	
	जिल्ला/प्रदेश	दार्चुला,७ प्रदेश				
	इलाका					
	चौकी					
८.	अन्य कार्यालयहरु					
९.	सरकारी स्वामित्वका संस्थान, समिति आदी					

६.२ समुदायमा आधारित संस्था विवरण

६.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या										
	सामुदायिक संस्था	कृषक समूह	वन समूह	सहकारी संस्था	गैसस वा क्लब	परम्परागत समूह (वडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उद्यमी समूह	अन्य..
१		४	२		१		४	१		७	१८
२		४	४	१	३		१३			५	
३		१८			१०						
४		१०		२	७						
५		५			१						
६		१			१		१				

६.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
टोल विकास संस्था											
नागरिक सचेतना केन्द्र											
अपिहिमाल ४ खतोली	४	२८	२		१८			३०	३०००		
अपिहिमाल ४ चिलडुडुरा	४	२८	२		२			३०		११००००	
अपिहिमाल १ सिति	१	२९	१					३०		१०००००	
नागरिक मंच											

६.२.४ कृषक तथा उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण

कृषक, उद्यमी तथा बचत समूह र संस्था नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
अपि बाखापालन समूह	२	२०	४	२४				२४			
सिद्यनाथ समूह	२	१०	६	१६				३०			
जनसेवी सा.सं	२	१०	५	१५				२०			
लालीगुराँस बाखापालन											
समाज सुधार समूह	२	१५	७	२२				२२			
पाथा बचत समूह	३	१०	५	१५				३०			
काटै बचत समूह	३	१५	५	२०				२५			
थुम्ती बचत समूह	३	१४	६	२०				२०			
सम्भाड बचत समूह	३	१४	६	२०				२०			
खल्कोट बचत समूह	२	१०	६	१६				३०			
नौपाटा बचत सकुह	२	१०	५	१५				२०			
चिलडुडुरा बचत सकुह											
खतोली बचत सकुह	२	१५	७	२२				२२			
खाती बचत सकुह	३	१०	५	१५				३०			
छवीस बचत सकुह	३	१५	५	२०				२५			
चौबिसन बचत सकुह	३	१४	६	२०				२०			

६.२.५ बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघु वित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	वार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	बाणिज्य बैंक				
	माछापुच्छरे बैंक				
ख.	विकास बैंक				
ग.	वित्तीय संस्था				
घ.	लघु वित्त संस्था				
ड.	सहकारी संस्था				
१.	श्री मल्देश बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	४	२ करोड		

६.२.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साभेदारको नाम
माकन्ड्ये विकास समुदाय	दार्चुला	५० करोड	दार्चुला भरी	१०	-
नौलो बिहानी युवा क्लब	अपिहिमाल	१० लाख	अपिहिमाल भर	५	-
अपिहिमाल पूर्व वि.सं	अपिहिमाल	१० लाख	अपिहिमाल भर	५	-

६.२.७ गाउँपालिकाको आय विवरण

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
शुरु मौज्दात			
घरजग्गा कर		४४०४५	
मालपोत वा भूमिकर		६४७४२	
हाटवजार पसल कर		८३३४०	
सवारी साधन कर			
मनोरञ्जन कर			
वहाल विटौरी			
विज्ञापन कर			
व्यवसाय कर		४९०००	
व्यवसायिक भिडियो कर			
प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर			
सेवा शुल्क		९०५२०	
आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
दस्तुर			

विक्री आय			
दण्ड जरिवाना			
अन्य आय		९९,३००	

७. फरक क्षमता (अपाङ्गता) को विवरण

क्र.श.	अपाङ्गताको किसिम	श्रेणी क	श्रेणी ख	श्रेणी ग	श्रेणी घ	जम्मा
वडा नं. १	शारिरिक		४	८		१२
	मानसिक		१			१
वडा नं. २	शारिरिक		४	२५	५	३४
	मानसिक					
वडा नं. ३	शारिरिक	१	७	१५	१५	३८
	मानसिक					
वडा नं. ४	शारिरिक		१०	११	२०	४१
	मानसिक	४				४
वडा नं. ५	शारिरिक	१	१	६	३	११
	मानसिक		१			१
वडा नं. ६	शारिरिक	२	९	२	१	१४
	मानसिक					
जम्मा	शारिरिक	४	३५	६७	४४	१५०
	मानसिक	४	२			६
जम्मा						१५६

८. विपद व्यवस्थापन पुर्व तयारी सम्बन्धि विवरण :

- विपद विपद व्यवस्थापन गाउँ समिति बनेको : बनेका
- सुरक्षित स्थान तोकिएको : तोकिएको
- विपद विपद व्यवस्थापन पुर्ण तयारी योजना बनेको : बनेको
- विपद व्यवस्थापन कोष बनेको : बनेको

९. गाउँपालिका आफैले बनाएको नियम विनियहरुको विवरण :

- ❖ शिक्षा ऐन, २०७४
- ❖ न्यायिक समिति कार्यविधि ऐन, २०७४
- ❖ स्थानीय तहको विनियोजन ऐन, २०७५
- ❖ पर्यटन पुर्वाधार अध्ययन कार्यदल सञ्चालन कार्यविधि, २०७४
- ❖ पुर्वाधार व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- ❖ प्रशासकीय कार्यविधि ऐन, २०७४
- ❖ गाउँ सभा सञ्चालन कार्यविधि, २०७४
- ❖ शिक्षा क्षेत्र विकास कार्यविधि, २०७४
- ❖ बाखा र कुखुरा पालन कार्यविधि, २०७४
- ❖ स्थानीय राजपत्र प्रकाशन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७४
- ❖ स्थानीय उपभोक्ता समिति गठन ऐन, २०७४
- ❖ परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७४
- ❖ ऊर्जा विकास निर्देशिका, २०७५
- ❖ जल स्रोत व्यवस्थापन ऐन, २०७५
- ❖ स्थानीय आर्थिक ऐन, २०७५
- ❖ आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७५
- ❖ स्थानीय तहको विनियोजन ऐन, २०७५

- ❖ करार, प्राविधिक कर्मचारी व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५
- ❖ सहकारी ऐन, २०७५
- ❖ विपद व्यवस्थापन तथा न्युनीकरण सम्बन्धि ऐन, २०७५
- ❖ स्थानीय सेवा ऐन, २०७५
- ❖ स्थानीय स्वास्थ्य तथा सरसफाई ऐन, २०७५
- ❖ कृषि व्यवसाय प्रवर्धन ऐन, २०७५
- ❖ योजना अनुगमन तथा सुपरिवेक्षक सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- ❖ शिक्षक प्रोत्साहन सम्बन्धि मापदण्ड, २०७६
- ❖ आर्थिक सहायता सम्बन्धि कार्यविधि, २०७६
- ❖ गाउँपालिका कन्टिन्जेन्सी सम्बन्धि कार्यविधि, २०७६
- ❖ घरबाहाल सम्बन्धि कार्यविधि, २०७६
- ❖ जेष्ठ नागरीक कार्यविधि, २०७६
- ❖ तानसेन निरज युवा स्वरोजगार कार्यविधि, २०७६
- ❖ एकल पुरुष सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- ❖ अपाङ्ग भएका व्यक्तिको परिचय पत्र वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६

१०. गाउँपालिकाका विकास सम्भावनाहरू (कृषि, जलविद्युत, पर्यटन, उद्योग आदि)

अ) कृषि

- ✓ दलनवालीको पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गरी सिमी निकासी गर्न सकिने ।
- ✓ परम्परागत बाली प्रचार प्रसार र उत्पादन वृद्धि गरी निकासी गर्न सकिने ।
- ✓ पशुपालन विशेष गरी बाखापालनलाई व्यवशायीकरण गर्न सकिने ।

आ) जलस्रोत

- ✓ मकरीगाढ, मज्जेखोला, माथिल्लो चमलीय, घट्टयखोला, आदि नदीहरूमा हनु सक्ने र भईरहेको विद्युत उत्पादनको कार्यलाई तिव्रता दिएर विभिन्न उद्योग धन्दा सञ्चालन गर्न सकिने ।

इ) पर्यटन

- ✓ अर्पिहमाल गाउँपालिकाको सम्भावित पर्यटकीय क्षेत्र प्रचार प्रसार गरी आन्तरीक तथा वाह्य पर्यटक भित्रयाउन सकिने ।
- ✓ पर्यटकीय सम्भावना भएको ठाउँमा होमस्टेय र राम्रो अतिथि गृह निर्माण गर्न सकिने ।
- ✓ पर्यटकीय क्षेत्र घोषणा गरी त्यसको लागि पर्यटक आगमन कार्यक्रम गर्ने ।

ई) उद्योग

- ✓ जडीबुटी प्रशोधन केन्द्र, अल्लो प्रशोधन, फर्निचर उद्योग, सिस्नु प्रशोधन, हर्वल साबुन, घरेलू साना उद्योग लगायतका उद्योगको तत्काल विकास गर्न सकिने देखिन्छ ।

११. रोजगारी अवसर बढ्ने क्षेत्रहरू

क्र.श.	रोजगारीका क्षेत्रहरू	रोजगारी सृजना गर्ने उपायहरू
१	कृषि तथा पशुपालन	व्यवसायिक तथा आधुनिककृषि तथा पशुपालन गरेर
२	जडीबुटी	जडीबुटी खेति प्रवर्धन तथा संकलन व्यवस्थित गरेर
३	वनजंगल	वन जंगलको संरक्षण तथा व्यवस्थापन
४	जल स्रोत	विजुली तथा अन्य उपयोगमा वृद्धि गरेर
५	पर्यटन	पर्यटकीय क्षेत्रको संरक्षण तथा प्रवर्धन गरेर

१२. गाउँपालिकाको खुवि, अवसर र चुनौतिको विश्लेषण

खुवि तथा सवल पक्ष	चुनौतीको पक्ष
<ul style="list-style-type: none"> ● जननिर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको उपस्थिति ● खुला दिशा मुक्त घोषणा भैसकेको ● गाउँपालिकाको कार्यालयमा आवश्यक प्राविधिक कर्मचारीको व्यवस्था ● साविकका गाविसहरुको आवधिक योजना निर्माण भएको ● हिलो मुक्त बस्तीहरु को पिसिसि बोटो निर्माण ● पालिकाको आफ्नै कार्यालय भवन भएको । ● नेपाल कै सबै भन्दा धेरै पदमार्ग भएको बाटो निर्माण भएको ● विद्यालय क्षेत्रलाई निशुल्क बनाउन गाउँपालिका करार शिक्षक पद पुर्ति भएको छ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● भौगोलिक दुर्गमता र विकटता ● यातायातको पहुँचबाट टाढा हुनु ● सञ्चार (इन्टरनेट) को पहुँच सहज नहुनु ● दक्ष जनशक्तिको अभाव हुनु ● प्राकृतिक प्रकोपको बढि प्रभाव हुनु ● स्थानीय उत्पादनले बजार नपाउनु